

Ҳозирги пайтга келиб ахборот тизими бутун жаҳонни қамраб олди. Интернет, уяли телефон алоқаси, радио ва телевидение умумжаҳон миқёсида кенг тарқалди. Афсуски, кейинги пайтда ахборот хуружининг ғийбат, миш-миш, игво каби шакллари газак отиб бораёпти.

8 бет

«Дўппи тор келганида» бош врач бу пулларнинг бир қисми поликлиникада ўтказиладиган байрамлар ва бошқа турли тадбирларга, матбуот нашрларига обунани ташкил этиш хусусида келишилгани, кейинчалик эса бу маблағлар ҳисобидан бинони таъмирлаш ишлари амалга оширилганини айтди...

10 бет

Mustaqillik huquq demakdir

Нидо

1997-yil 27-avgustdan chiqib boshlagan

www.huquq-gazeta.uz

2016-yil 14-aprel, №15 (1004)

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI BOSH PROKURATURASINING NASHRI

Биз мамлакатимиз тараққиётини, жамиятимиз ривожини аёлларсиз, уларнинг фаол иштирокисиз тасаввур эта олмаймиз. Шу боис юртимизда аёл ҳуқуқи, эркинлиги, тенглиги энг олий, муқаллас қадрият даражасига кўтарилди. Кейинги вақтларда Ўзбекистонда бу борада кенг кўлами изчил ислохотлар амалга ошириб келинмоқда. Хотин-қизларнинг ҳуқуқ ва манфаатларини кафолатловчи мустақкам қонунчилик базаси шакллантирилди ва бу жараён тобора тақомиллаштириб борилаётган.

2016 йил — Соғлом она ва бола йили

Аёлга бахт берган мамлакат

Жамиятда сиёсий, ижтимоий-маънавий муҳит барқарорлиги ва тараққиёти аёлларга, ёшларга, оилага бўлган муносабат ва эътибор билан боғлиқ. Шунинг учун ҳам мамлакатимизда аёлларнинг жамиятдаги ўрни ва ролини мустақкамлаш, уларнинг билимли, замонавий мутахассис, малакали касб эгалари бўлишлари ҳамда соғлом ва мустақкам оила қуришлари учун зарур шарт-шароитлар яратиш, биринчи навбатда, соғлом бола туғилиши ва уни тарбиялаш, оналар ва болалар соғлигини муҳофаза қилиш каби масалаларга давлат сиёсатининг устувор йўналиши сифатида қаралмоқда.

Ҳозирги кунда юртимизда иқтисодийнинг турли тармақларида, бошқарув ва ишлаб чиқариш соҳаларида 62 фоиздан зиёд аёллар ишламоқда. Сўнгги 10 йил давомида кичик ва хусусий корхоналарни бошқараётган аёллар сони 1,6 баробарга ўсган бўлса, уларнинг 40 фоиздан ортиги кичик бизнес субъектларининг раҳбарларидир. Қишлоқ ҳўжалигида эса, аёллар банд аҳолининг деярли ярмини ташкил этади. Тадбиркорлик ташаббусини амалга ошириш доирасида бутун мамлакат бўйлаб маиший хизмат кўрсатиш пунктлари, гўзаллик салонлари, соғломлаштириш муассасалари очилмоқда. Бу ўз навбатида, аёлларнинг уй юмушларини енгиллаштириш ва улар учун зарур қулайликлар яратишга хизмат қилмоқда.

Дарҳақиқат, аёл саломатлиги ва аёл бахтининг тўқислиги, аввало, оила мустақкамлигининг, оила мустақкамлиги эса жамият тараққиётининг асосий омилidir. Шу боис она ва бола саломатлигини таъминлаш, оилада соғлом муҳитни яратиш давлат сиёсатининг доимий диққат марказидаги муҳим масалалардан

биридир. Ҳеч бир мамлакатда оила тақдирини, хотин-қизлар келажаги ҳамда уларнинг жисмоний ва маънавий баркамоллигини таъминлаш масаласига бизнинг юртимиздагидек эътибор қаратилмайди. Кейинги йилларда аёлларимизнинг ўртача умр кўриши ёши 67 дан 75 ёшга қадар узайгани юқоридаги фикримизнинг ёрқин далилидир. Шунинг учун ҳам аҳоли саломатлиги, хусусан, оналар ва болалар соғлигини муҳофаза қилиш борасида мамлакатимизда эришилган ютуқлар 2011 йили Тошкент шаҳрида ўтказилган «Ўзбекистонда она ва бола саломатлигини муҳофаза қилишнинг миллий модели: «Соғлом она — соғлом бола» мавзусидаги халқаро симпозиумда қатор халқаро ташкилотлар, жумладан, Жаҳон соғлиқни сақлаш ташкилати, ЮНИСЕФ томонидан юксак даражада баҳоланди.

/Давоми 5-бетда/

Бош прокуратурада

Илмий-амалий конференция

Маълумки, минтақавий ва маҳаллий можаролар, диний экстремизм, терроризм, қурол ва наркотик моддалар савлоси бутун дунёда тинчлик ва хавфсизликка, барқарорликка таҳдида солиб келмоқда.

Адхам ОДИНАЕВ,
Бош прокуратуранинг ОУК кафедра
бошлиғи вазирасини бажарувчи

термизм ва терроризмининг жамият ҳаётига хавфи ва унга қарши курашиш масалаларига бағишланди.

Конференцияда Бош прокуратура, Олий суд, Ички ишлар вазирлиги, Давлат божхона қўмитаси, Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Дин ишлари бўйича қўмита, Миллий гоя ва мафкура илмий-амалий маркази ходимлари, олий ва ўрта махсус ўқув юрталарининг профессор-ўқитувчилари ва талабалари ҳамда оммавий ахборот воситалари вакиллари иштирок этди.

Анжуманда сўзга чиққанлар Ўзбекистоннинг диний экстремизм ва терроризмга қарши курашиш борасида олиб бораётган ишлари, ёшларни дин ниқобидаги мафкуравий таҳдидлардан асрашининг долзарб масалалари, хавфсизликка таҳдид солаётган диний экстремистик ва террорчилик ташкилотлар фаолиятига қарши курашишининг ўзига хос хусусиятлари каби бир неча мавзуларда маърузалар қилишди.

Тадбир иштирокчилари диний экстремизм ва терроризмининг олдини олиш ҳамда унга қарши курашиш борасида ўз тақлифларини билдиришди.

Конференция яқини бўйича тегишли тавсиялар ишлаб чиқилди.

Огоҳлик — давр талаби

Тинчлик учун курашмоқ керак

Бугунги шиддат билан ривожланиб бораётган таҳликали замонда чегара билмас мафкуравий хуружлар, диний экстремизм ва терроризм таҳдида барчамизни ҳар қадамла огоҳ бўлиб яшашига ундайди.

Айниқса, бу борада фуқаролар ондаги мафкуравий иммунитетни янада мустақкамлаш, улардаги Ватан тақдирига дахлдорлик ҳиссини, огоҳлик ва ҳушёрликни ошириш масалалари хавф-хатарни аниқлаш, олдини олиш ва хавфсизликни таъминлашда муҳим восита ҳисобланади.

Шу муносабат билан Ўзбекистон Республикаси Ҳарбий прокуратураси, Миллий хавфсизлик хизмати ҳамда МХХ Давлат чегараларини ҳимоя қилиш қўмитаси ҳамкорлигида чегара олди худудларда яшовчи аҳоли ўртасида ўтказилаётган тарғибот тадбирлари янада жадаллаштирилган.

Шундай тадбирларнинг навбатдагиси 1 ва 8 апрель кунлари Тошкент

вилоятининг Зангиота туманидаги «Кўксарой» қишлоқ фуқаролар йиғини ва Чиноз туманидаги «Яллама» қишлоқ фуқаролар йиғини худудидаги маҳалла фуқаролар йиғинлари расислари, фаоллари ва фуқаролар иштирокида ўтказилди.

«Тинчлик учун курашмоқ керак» мавзусида ташкил этилган ушбу тадбирларда Республика Ҳарбий прокуратураси маҳкамаси, Миллий хавфсизлик хизмати ва МХХ Давлат чегараларини ҳимоя қилиш қўмитаси масъул ходимлари, Чегара қўшинлари тизимидаги ҳарбий қисмлар офицерлари, Зангиота ва Чиноз туманлари ҳокимликлари ҳамда ички ишлар органлари вакиллари иштирок этишди.

Тадбирларда маърузачилар томонидан мафкуравий хуружлар, дунё ва минтақамиздаги сиёсий вазият, айрим хорижий мамлакатларда юз бераётган қуролли тўқнашувлар ва терактлар, диний экстремизм ва терроризм, унга қарши кураш масалаларида сўз юритилиб, доимо огоҳ ва ҳушёр бўлиш,

шунингдек, чегараларимиз дахлсизлигини таъминлашда фуқароларнинг бурчлари ва ўзини ўзи бошқариш органлари, бошқа ташкилот ва муассасаларнинг ваколат ва мажбуриятлари ҳақида, «Ўзбекистон Республикасининг Давлат чегараси тўғрисида»-ги Қонуни мазмун-моҳияти ва унинг талабларини бузганлик учун белгиланган жавобгарлик масалалари тўғрисида атрофлича тушунтиришлар бериб ўтилди.

Бундан ташқари, тадбирларда республикамизда янги қабул қилинган қонунлар, амалдаги қонунчиликка киритилган охириги ўзгариш ва қўшимчалар ҳақида ҳам батафсил маълумотлар берилди.

Шунингдек, доимий ёки вақтинча прописасиз ёҳуд ҳисобда турмаган ҳолда яшаганлик учун, чегара худудида, фуқароларнинг кириши ва бўлишига вақтинча чеклов белгиланган жойларга кирганлик ҳамда уларда яшаш қоидаларини, жумладан, Ўзбекистон Республикасининг Давлат

Ботирбек СОБИРОВ,
Ўзбекистон Республикаси Ҳарбий
прокурорининг матбуот хизмати бўйича
ёрдамчиси

чегараси орқали белгиланган ўтказиш жойларидаги режимни бузганлик учун, шунингдек давлат чегарасида барпо этилган муҳандислик-техника иншоотларини ва тўсиқларни йўқ қилиб юбориш ёки уларга шикаст етказиш каби ҳуқуқбузарликлар учун қонунчилигимизда белгиланган жавобгарлик масалалари тўғрисида ҳам тушунтиришлар берилиб, қонун ҳужжатлари талабларига қатъий риоя этиш ва чегараларимиз дахлсизлигини таъминлаш ҳар бир фуқаронинг бурчи эканлиги алоҳида таъкидланди.

Тадбирлар савол-жавобларга бой тарзда ўтди, иштирокчилар ўзларини қизиқтирган барча саволларга маърузачилар томонидан батафсил жавоб олдилар.

Кимларнингдир ўзгаларни алдаб, уларни ишла-тиб, ҳақ-ҳуқуқи билан ҳисоблашмасдан, ноқонуний даромад топиши охири-оқибат ўзларига қим-матта тушаётганлиги бор гап. Яна бир ҳақиқат шуки, алданганларнинг соддалиги, ўз ҳақини билмаслиги, баъзи ҳолларда таниш-билиш-ку, деб ортиқча ишониб юбориши бу турдаги жиноятларнинг келиб чиқишига омил бўлаётир.

Вояга етмаганларни чув туширди

Камолдин ПАРПИЕВ,
Бўз туман прокурори

Айрим кимсаларнинг ўз юртдошларини алдаб, мусофир юртларга олиб бориб, уларнинг пешона терига хиёнат қила-ётганликлари, уларнинг ҳисобига қайфу сафо қилмоқчи бўлаётгани ачинарли ҳол. Ўзгаларнинг меҳнати эвазига "давр суриш" ҳеч бир виждон йўриғига ёки қонунга тўғри келмайди. Шу боис одам савдосидек манфур жиноятга қарши ҳукуматимиз томонидан кескин кураш олиб борилмоқда. Олиб борилаётган изчил ишлар туфайли ҳуқуқи поймол бўлган баъзи жабрдийдаларнинг қонуний ҳақ-ҳуқуқлари тикланишига эришилиб, айбдорлар ўз жазосини олмақда.

Жиноят ишлари бўйича Бўз туман судида қўриб чиқилган иш ҳам бевосита одам савдоси билан боғлиқ бўлиб, унда хўжабодлик Собит Мадғозиевга нисбатан қонуний ҳукм эълон қилинди. Ҳозирда нафақада бўлган, Андижон туманида истиқомат қилувчи бу кимса бир гуруҳ кишилар билан олдиндан келишиб, вояга етмаган уч нафар шахсни республикамиз ҳудудидан Қозғистонга олиб чиқиб кетмоқчи бўлди. Уларнинг ишончига кирган Собит: "У ёқда катта қури-лиш ишлари бормоқда. Шароит яхши, озиқ-овқат, бошқа нарсалардан муаммо йўқ", — деб оғиз кўпиртирди. — Шундоқ борасизлар, ишлайсизлар, қарабсизки, ҳар ойда катта пул қўларингизда. Ахир, энди кичкина эмассизлар".

Бу, албатта, барча хорижга ишга ёлловчиларнинг такрорлайдиган гапи эди. Ақли-хуши бў-тун одам бу гапларнинг пуч ваъда эканлигини яхши билади, аммо биз тилга олаётган Нодир, Исмоил ва Субҳонлар бу гапларга ишонишди. Улар Қозғистонга боришди ҳам. Устомон Собит оғайниларни тўрт ой ишлатди. Аммо уларнинг иш ҳақи учун ҳисобланган 600 АҚШ долларини микдоридидаги маошнинг бериши хаёлига ҳам келтирмади. Чунки унинг кўзлаган мақса-ди ҳам шу — ўзгаларни ишлатиб, улар орқали бойлик орттириш эди. Бировнинг бир сўми бош-қага вафо қилмайди, деган оддий ҳақиқатнинг Собит учун заррача аҳамияти қолмаган эди.

Орадан кўп ўтмай Собит яна бир неча вояга етмаган шахсларни юқоридидаги каби пуч ваъ-далар билан алдаб, уларнинг ишончига кирди ва қурилиш ишларига ёллаш учун қўшни рес-публикага йўллади. Улар ишлаб топган 600 АҚШ долларини микдоридидаги ойлик маошлар ҳам Собитнинг чўнтағида қолиб кетаверди.

Нихоят, Собитнинг қилмишига жавоб бе-радиган вақти ҳам келди. Судда Собитнинг макрига учиб қўшни мамлакатга борганлар ваъда қилинганидек, ойига 200 АҚШ долла-рини микдоридида ойлик олиб эмас, балки ниҳ-оятда ёмон шароитларда меҳнат қилишгани, иш берувчилар уларни уриб ишлатганликла-ри аён бўлди. Уларнинг ҳақ-ҳуқуқи поймол этилишига сабабчи бўлган Собит Мадғозие-внинг ҳаракатлари қонун тарозисига солин-ди. Ўзбекистон Республикаси Жиноят кодекси-нинг тегишли модда ва бандларига муво-фиқ айбли деб топилган бу кимса жавобгар-ликка тортилди.

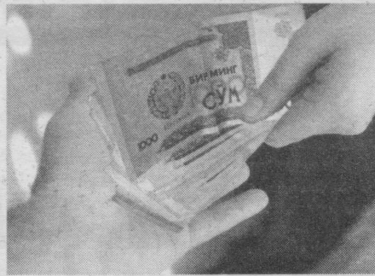
Бундай воқеалар аҳоли ўртасида тушунти-ришни тақозо этади. Зеро, мақор кимсалар вадаси ва адовларига ишониб ўзга юртлар-га боргандан кейин надомат чекишиниғ фой-даси йўқ. "Касалликни даволашдан кўра, унинг олдини олган маъқул", деган доно ўғитни унут-маслик фойдадан холи бўлмайди. Юртимизда кундан-кунга янги иш ўринлари очилиб, бу борада олиб борилаётган ишлар кўлами кен-гайиб борилаётган экан, онгли инсон ўзга юрт-ларда ваъда қилинган ҳақоий бойликча умас-дан, бор куч ва имкониятини шу юрт раванга учун сарфлашни афзал билади. Бу эса чиндан ҳам энг оқлона ҳарқдор. Зеро, юртимизда ҳар бир фуқаронинг ҳақ-ҳуқуқи қонун билан ҳимоя-ланган.

Якка тартибдаги тадбиркор Ил-ҳомжон Исмамов 2015 йилнинг январь ойида Марғилон шаҳар "Деҳқон бозори" акциядор-лик жамиятига қаршли дўконлардан бирини ижара-га олган ҳолда темирчилик билан шуғуллана бошлади. Аммо бир ой ўтмай, ноқо-нуний талабга дуч келди.

Унинг дўконига бозор-нинг хўжалик ишла-ри бўйича мудир Баҳодир Парпибоев кириб ке-либ, ҳар ойда мажбурий ме-таллом топширишини айтади. Тадбиркор эса айни вақтда металлом топиш қийинлигини, бу иш қўлидан келмаслигини ту-шунтириб, мудирга эътироз билди-ради.

Чиндан ҳам Илҳомжоннинг эъти-рози ўринли, Баҳодирнинг талаби эса бутунлай гайриқонуний эди. Негаки Ўзбекистон Республикаси "Тадбиркорлик фаолияти эркинли-гининг кафолатлари тўғрисида"ги Қонунининг 34-моддасида давлат органлари, бошқа ташкилотлар ҳамда уларнинг мансабдор шахсла-ри тадбиркорлик субъектларининг қонун ҳужжатларига мувофиқ амал-га ошираётган фаолиятига арала-шишга ҳақли эмаслиги таъкидлан-ган. Бироқ, бу ерда хўжалик ишла-ри мудир талабни қатъий қўйди.

Ноқонуний талаб

Тадбиркорнинг эътирозини мудир қабул қилмади ва ушбу талаб вило-ят бозорлар уюшмасининг топи-риғи эканлигини, ҳамма қатори то-пиришни шартлигини айтди.

И.Исмамов тушундики, қаршилик кўрсатиш бефойда. Шу боис икки-ламчи қора металлинг пулини бе-риб туришга рози бўлди. Натижада Б.Парпибоев тадбиркордан 2015 йилнинг февраль, март, апрель ва май ойлари учун 200 минг сўмдан жами 800 минг сўм пулни санаб олди. Бу пуллари эса ўз эҳтиёжла-ри учун ишлатиб юборди.

Шундан сўнг Илҳомжон июнь, июль, август ва сентябрь ойлари ҳисобига пул топира олмади. Ба-

Жаҳонгир АКБАРОВ,
Фаргона вилоят прокуратураси
бўлим прокурори

ҳодир Парпибоев эса ноқонуний та-лабини қанда қилмади. 2015 йил октябрь ойининг бошларида у И.Ис-мамовга қўнғироқ қилиб, агар эрта-га ҳам пул топширмаса, дўконини ёпиб қўйиш билан қўрқитди. Чора-сиз қолган тадбиркор эртаси куни хўжалик мудирга 100 минг сўм пул берди ва қолганини оз-оздан тўлашга рухсат олди.

Бора-бора ижара ҳақи тўлаб иш-лаётган Илҳомжонга ҳар ойда метал-ломга 200 минг сўмдан тўлайвериш оғирлик қилади. Шунинг учун у Ба-ҳодир Парпибоевнинг ноқонуний та-лабидан норози бўлиб, тегишли жойга мурожаат қилди. Оқибатда Б.Парпибоев ўз хизмат хонасида И.Исмамовдан яна 100 минг сўм пу-лни олаётган вақтда ушланди. Қола-верса, тезкор тадбир мобайнида хўжалик ишлари мудир аввал ол-ган 900 минг сўм пуллари ихтиё-рий равишда тақдим қилди. Унга нисбатан Жиноят кодексининг те-гишли моддаси билан жиноят иши қўзғатилди ва жазо муқаррарлиғи таъминланди.

Жазавага тушди...

Камол БАХТИЕВ,

Чироқчи туман прокуратураси терговчиси

Шодибой фарвозаси яқинига келиб тўхтаган машина овозини эшитиб, кўчага чиқди. Уйи ёнида турган нотаниш "Nexia" ва "Ford" машиналарини қўриб, ҳайдовчиларга яқинлашди. Улардан нега келишганини суриштирди.

Хайдовчилардан бири пахта хомашёси сотиб юриш-ганлигини билдиргач, Шодибой ўйга толди. Уйда анчадан буён ишлатилмай келаётган пахта ва жун ти-тадиган ускуна бор. Ҳали ишга яроқли. Яқинда акиси тўй қилади. Кўрпа-тўшак учун пахта толасини тўёна қилса, ака-сининг боши кўкка етади. Қолаверса, чигити ҳам мол-ҳол-ларга ем бўлади. Шодибой ана шу хаёллар оғушида ҳайдов-чилардан пахтанинг нархини сўради. Узоқ савдолашиб, 4 миллион 200 минг сўмга 3 тонна пахта сотиб олди.

Хомашё топилиди. Энди ускунани ўрнатса, бўлгани. Шоди-бой ана шундай ҳаёл билан цех учун уйининг ёрдамчи хона-сини танлади. Кўздан пана жой. Хонани тайёрлаб, қўшниси-ни ёрдамча қакриди. Икковлон ускунани ўрнатиб, уни "дви-жок"ка улашди.

Ускуна пахтани чигитдан ажратиб, қутилган натижани бер-ди. Шодибой ишга берилиб, масаланнинг бошқа бир томони, яъни ушбу иши қонунга хилоф эканлигини унутиб қўйди.

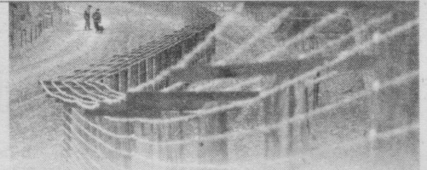
2015 йилнинг сентябрь ойида Шодибой "цехи"да ишлаб тураркан, уйига келган ҳуқуқни муҳофаза қилувчи орган хо-димларини қўриб қалапга учди. Турли баҳоналарни рўқач қилиб, қилмишини хаспўшлашга уринди. Бироқ ҳуқуқни му-ҳофаза қилувчи органлар ходимлари унинг баҳоналарига кулоқ тутмай, ашъвий далилларни ҳужжатлаштиришни бош-лашди.

Шодибой қараса, ҳамма иши расво бўладигандай. Шу са-бабли, келганлар орасида профилактика инспекторини қўриб, гўёки сирини фож бўлишига шу одам сабабчидек, унга ўшқира бошлади. "Департамент ходимларини сен бошлаб келган-сан, сени ҳали кўраман", дея таҳдид қилди. Бу ҳам иш бер-магач, жазавага тушиб, "Ҳамма нарсани ёқаман", дея бен-зин олиш учун "движок"ка эгилди. Лекин профилактика ин-спектори ў.Қиличев шу лаҳзадаёқ унинг қўлидан тутиб қолди.

Шодибой инспектор қўлидан чиқшига уринаркан, воқеани хавотир билан қузатиб турган хотинига қўзи тушди. Кейин эса хотинига "Пахтани ёқиб юбор", дея буйроқ берди. Эрин-нинг сўзига итоат қилиб келган аёл эса унинг буйруғини сўзсиз адо этди. Бир зумда хонадаги пахта лов этиб, олов ичида қолди. Ўт ўчирувчиларнинг саъй-ҳаракати туфайли ёнғин тез-да бартараф этилди.

Шодибой ҳар қанча жазавага тушмасин, уйдаги 760 килограмм пахта хомашёси, 540 килограмм пахта толаси, 340 килограмм чигит, қўлбола титиш ускунаси ва 16 кВт қувват-ли электр энергияси ишлаб чиқарувчи "движок" ва бошқа воситалар ҳолислар иштирокида ҳужжатлаштириб олинди. На-тижада ноқонуний фаолият билан шуғулланган сохта тадбир-кор қонун олдида жавоб беришига тўғри келди.

Жиноят ишлари бўйича Чироқчи туман суди Шодибой Бо-бораҳमतова иш ҳақининг 20 фоизини давлат даромади ҳисо-бига ушлаб қолган ҳолда 2 йил-у 6 ой муддатга ахлоқ туза-тиш иши жазоси тайинлади.

Мамлакатимиз бир неча давлатлар билан че-гаралош. Ўзбек халқи қирғиз, тожик, қозоқ ва бошқа миллат вакиллари билан дўст-бирлик, қуда-анда тутинган.

Чегарабузар овсинлар

Ҳикматилло РАХМАТУЛЛАЕВ,

Наманган вилоят прокурорининг катта ёрдамчиси

Суднинг қора курсисидида ўтирган икки аёл ҳам ана шундай ришталар туфайли Ўзбекистондан Қирғизистонга келин бўлиб узатилган. Бири Зулхумор Эсонбоева (исм-фамилиялар ўзгартirilган) ёши 38 да, 6 нафар фарзанднинг онаси. Иккинчиси, Гулно-ра Эргашева 45 ёшга кирган, 4 нафар фарзан-ди бор.

Ҳар иккиси овсин — битта оилага келин бўлиб тушишган. Қирғизистон Республикаси Жалолов-буд вилояти Аҳси туманида истиқомат қили-шади. Иккиси ҳам оддий уй бекаси, муқаддам судланмаган. Балки шунинг учун чегарани бу-зиб ўтиш жиноят эканини англашмагандир?!

Аниқроқ қилиб айтганда, ўтган йилнинг март ойида овсинлар Ўзбекистонга — ота-оналарини қўриш учун отланишади. Аслида улар бу ишни қонуний амалга оширсалар бўлар эди. Аммо аёл-лар буни хошлашмасди ва жиноят сари қадам қўйдилар. Зулхумор укаси Акрамга қўнғироқ қилиб, тунги соат 21:00 ларда Уйчи туманида-ги "Янги ҳаёт" маҳалла фуқаролар йиғинидаги сой бўйига келиб туришни тайинлади. Акрам ай-тишган вақтда сой бўйига келди, бироқ опаси ва унинг овсинни чегара хизматчилари томони-дан ушланганига ғуво бўлди.

Аён бўладикки, икки аёл Ўзбекистон Респу-бликаси Жиноят кодексининг 223-моддаси 2-қисми "б" бандида назарда тутилган жиноят-ни содир этган, яъни улар бир гуруҳ бўлиб, бел-гиланган тартибни бузиб, айланма йўллар ор-қали Ўзбекистон Республикаси ҳудудига қонун-га хилоф равишда кирган.

Судда судланувчилар Зулхумор Эсонбоева ҳамда Гулнора Эргашева айбига иқдор бўлиб, пўшаймон эканликларини билдиришди. Жазо та-йинлашда уларнинг биринчи марта жиноят со-дир этаётганликлари, қарамоларидида вояга ет-маган фарзандлари борлиғи, аёл эканликлари инобатга олинди. Суд томонидан уларга тегиш-ли жазо тайинланди.

Истиқлол йилларида демократик қадриятлар, инсон ҳуқуқи ва эркинликлари ҳамда қонуний манфаатларини ҳимоя қилиши, фуқароларнинг имкониятларини тўла рўйбга чиқариш, уларнинг ижтимоий иқтисодий, сиёсий фаоллиги ва ҳуқуқий онги, маданиятини оширишга алоҳида эътибор қаратилмоқда.

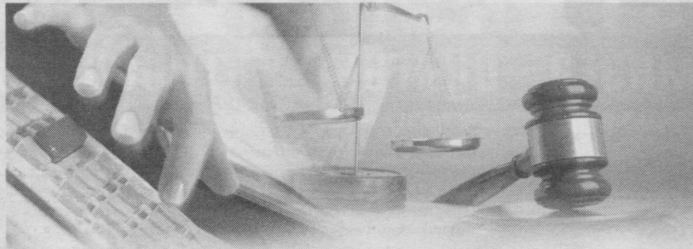
Бу жараёнда асрлар оша сайқаллашиб, ўзида миллий қадриятларимизни мужассам этган маҳалла тузилмаси муҳим ўрин тутмоқда. Ўтган қисқа вақтда ҳеч бир мамлакатда учрамайдиган маҳалла институти ривожланди ва кучли ҳамда очиқ фуқаролик жамияти институтлари орасида ўрни ва нуфузига эга бўлди.

Давлатимиз раҳбари таъкидлаганларидек, азалдан ўзбек маҳаллалари чинакам миллий қадриятлар маскани бўлиб, ўзроқ меҳр-оқибат, аҳиллик ва тотувлик, эҳтиёжманд, ёрдамга муҳтож одамлар ҳолидан хабар олиш, етим-есирларнинг бошини силаш, тўй-томоша, хашар ва маъракаларни кўпчилик билан бамаслаҳат ўтказиш, яхши кунда ҳам, ёмон кунда ҳам бирга бўлиш каби халқимизга хос урф-одат ва анъаналар, авваламбор, маҳалла муҳитида шаклланган ҳамда ривожланган.

Дарҳақиқат, маҳалланинг нуфузини кўтаришга алоҳида эътибор қаратилмоқда.

Фуқаролар йиғини раиси (оқсоқоли) ва унинг маслаҳатчилари сайлови ўтказилгандаги Ўзбекистон Республикаси Қонунининг 6-моддасига мувофиқ, 2011 йил май-июнь ойларида фуқаролар йиғинлари раиси (оқсоқоли)лари ва унинг маслаҳатчилари сайлови ўтқа-

Маҳалла – жамият кўзгуси

зилган эди. Сайловда ҳар бир сайловчи маҳаллага жон куйдирадиган, ташаббускор йўлбошчини танлаган эди.

Бироқ, ушбу ишончи сайланган айрим маҳалла "йўлбошич"лари фаолиятлари давомида ўз манфаатларини устун қўйиб, халқнинг билдирган ишончини суистеъмол қилишганликлари маълум бўлди.

Президентимизнинг 2015 йил 15 майдаги "Хусусий мулк, кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликни ишончли ҳимоя қилишни таъминлаш, уларни жадал ривожлантириш йўлидаги тўсиқларни бартараф этиш чора-тадбирлари тўғрисида"ги Фармони асосида Бош прокуратурада ташкил қилинган мурожаатлари телефон орқали қабул қилиш Марказига билдирилган мурожаатлар асосида бундай суистеъмолчиликларга ўз вақтида барҳам бериб келинмоқда.

Фаолиятга тўхталадиган бўлсак, ишонч телефони ташкил этилганидан бугунги кунга қадар 51 мингдан ортиқ мурожаат қабул қилинди.

Хусусан, мурожаатларнинг қарийб

1,7 мингтагани фуқаролар йиғинлари ходимлари хатти-ҳаракатлари ва улар томонидан нафақа пули тайинлашдаги қонунбузарликлар ҳақидаги мурожаатлар ташкил қилади.

Таҳлилларга кўра, бу тоифадаги мурожаатлар асосан Жиззах, Қашқадарё, Сурхондарё, Фарғона ва Самарқанд вилоятлари ҳиссасига тўғри келмоқда.

Мурожаатларни текшириш натижасига кўра, 159 нафар фуқаролар йиғинлари ходимлари интизомий, 51 нафари маъмурий жавобгарликка тортилди. Жиддий қонун бузилиши ҳолатлари бўйича 22 та жиноят иши кўзга тилиди.

Мисол учун, фуқаро Ю.Хатамованинг Зомин туманидаги "Навбахор" МФЙ раиси томонидан 2 ёшгача тайинланганидан бола пули берилмаётгани ҳақидаги ишонч телефонидаги мурожаати ўрганилганида, фуқаронинг нафақа тайинлашни сўраб ёзган аризаси қонунда белгиланган муддатда кўриб чиқилмаганини аниқланиб, фуқаролар йиғини раиси вазифасини бажарувчи У.Туйчиевга нисбатан МЖТКнинг 43-моддаси билан маъму-

Миршод БОБОЕВ,
Бош прокуратура бўлим катта прокурори

рий жавобгарлик тўғрисида иш кўзга тилиди.

Бундан ташқари, фуқаро А.Раззақова Янгикўрган туманидаги "Барақа" МФЙ раиси Х.Юсупов вояга етмаган фарзандига нафақа тайинлаш учун 300 минг сўм талаб қилаётганлиги ҳақида Бош прокуратуранинг ишонч телефонида мурожаат қилган эди.

Мурожаат бўйича ўтказилган тезкор тадбирда Х.Юсупов ушбу пуллари пора тарикасида олаётганда жиноят устида қўлга олинди ва суд ҳукми билан 5 йил-6 ой муддатга озодликдан маҳрум қилинди.

Хулоса ўрнида айтиш жоизки, ҳалол, виждонан фаолият юритаётган фидоийлар жорий йилнинг май-июнь ойларида ўтказилган фуқаролар йиғинлари раиси (оқсоқоли)лари ва уларнинг маслаҳатчилари сайловига яна бир бор сараланади, муносиб номзодларни танлаш эса ҳар бир фуқаронинг ҳуқуқи саналади.

Президентимиз қайд этганларидек, "Маҳалланинг ҳар қандай масалани ечишга қурби етади, нега деганда, энг адолатли муҳит, энг адолатли ижтимоий шароит, вазият фақат маҳаллада бўлиши мумкин. Ҳеч бир қорхона, ҳеч бир идора ёки жамоат ташкилоти бу борада маҳалла билан тенгласа олмайди. У ерда ҳаёт тажрибаси катта, заминга қўн, кўпни кўрган, барча ишни жой-жойига қўйдиган фидоий одамлар яшайди ва ишлайди".

Улкан ишлар давомчилари

Ёш авлодни соғлом ва баркамол инсон этиб тарбиялашга уларни jisмоний тарбия ва спортга кенг жалб этиш муҳим ўрин тутаяди. Юртимизда мунгазам тарзда ташкил этилаётган уч босқичли "Умид ниҳоллари", "Баркамол авлод", "Универсиада" спорт мусобақалари навқирон авлоднинг jisмонан соғлом, маънан етук бўлиб вояга етишига хизмат қилмоқда. Барча ҳудудларда қад ростлаган замонавий спорт мажмуалари, муҳташма стадионлар, гимнастика марказлари, кортлар доимо ўғил-қизлар билан гавжум.

Самарқанд вилоятида ҳам 2003-2015 йилларда Болалар спортини ривожлантириш жамғармасининг 141,8 млрд. сўм маблағлари ҳисобидан 245 та иншоот қурилди ва реконструкция қилинди. Шундан 154 та спорт заллари, 26 та спорт мажмуалари, 7 та яқка тартибдаги спорт иншоотлари барпо этилди ҳамда 24 та спорт иншоотлари реконструкция қилинди ва 6 та тузиш ҳавзалари капитал таъмирланди, битта сузиш ҳавзаси янгидан қурилди. Қувонарлиси, фойдаланишга топширилган иншоотларнинг 217 таси қишлоқ ҳудудларига тўғри келди.

Биргина ўтган 2015 йилда 46 та иншоот — 40 та умумтаълим мактабидан янги спорт заллари қурилди ва 4 та болалар ва ўсмирлар спорт мактаблари реконструкция қилинди, битта сузиш ҳавзаси

барпо этилди. Бу мақсадларга болалар спортини ривожлантириш жамғармаси ҳисобидан 41 млрд. 639 млн. сўм маблағ сарфланган.

Жорий йилда ҳам жамғарма маблағлари ҳисобидан 49 та объект қурилиш ва капитал реконструкция ишларига 49 млрд. сўм маблағ йўналтирилиши белгиланган.

Ўқувчи-ёшларни спортга жалб қилиш кўрсаткичлари 2003 йилдаги 18,6 фоиздан 2015 йилга келиб 60,1 фоизга қадар ошган. Айниқса, қишлоқларимизда ўқувчи-ёшларнинг мактабдан ташқари спорт-соғломлаштириш тўғрисидаги иштироки сезиларли даражада ўсган.

Президентимиз доимо қиз болаларни оммавий спортга жалб этиш масаласига алоҳида эътибор қаратиб, қиз бола соғлом ва бахтли бўлса, у қурайдиган оила ҳам, унинг меъраси бўлмиш бола ҳам соғлом

ва бахтли бўлади, оила соғлом ва бахтли бўлса, бутун жамият бахтли ва фаровон бўлади, деб таъкидлаб келмоқда. Зеро, хотин-қизлар саломатлиги учун муҳим аҳамиятга эга бўлган бу омил соғлом авлодни вояга етказишнинг асосий шартидир.

Самарқанд вилоятида ўқувчи-қизларимиз 2003 йилда 12,3 фоиз спортга жалб этилган бўлса, бугун бу кўрсаткич 57,8 фоизни ташкил этган. Қизларимиз Булунғурда ва Иштихонда гандбол, Жомбой ва Каттакўрғонда волейбол, Пастдаргом ва Нарпайда кураш, Тайлоқда баскетбол, Ургутда стол тенниси, Самарқанд ва Каттакўрғон шаҳарларида бадий гимнастика, Пайриқ ва Пахтачида енгил атлетика, Қўшрабодта шахмат-шашка спорт турлари билан мунтазам шуғулланиб келишмоқда.

Болалар ва ўсмирлар спорт мактабларида ҳозирги вақтда 1294 нафар мураббий фаолият кўрсатаётган бўлса, шундан 356 нафари аёллардир.

Вилоятда прокуратура органлари томонидан ҳам худудлардаги вояга етмаганлар ишлари бўйича комиссиялар билан ҳамкорликда ёшларни, айниқса қизларни спортга жалб қилиш борасида туркум тадбирлар ўтказилмоқда.

Хусусан, барча туман-шаҳарларда худуд прокурорлари иштирокида умумтаълим мактабларининг 7 ёшдан 10 ёшгача бўлган ўқувчи-қизлари ўртасида спортнинг бадий гимнастика тури бўйича мусобақаларнинг туман-шаҳар ва вилоят босқичлари ўтказилди. Жумладан, Самарқанд шаҳар прокуратураси ташаббуси билан ёшлар ўртасида гиёҳвандлик, диний экстремизм ва терроризмга қарши

курашиш шиори остида ўсмирлар, шу жумладан, қизлар ўртасида 8 та вазн тоифасида кураш бўйича мусобақа ўтказилди. Ёшлар ўртасида соғлом турмуш тарзини тарғиб қилиш, ёшларнинг ҳуқуқ ва манфаатларини ҳимоя қилиш, интишларини қўллаб-қувватлаш, турли ёт фоярлардан асраш мақсадида Пайриқ туман ҳокимлиги ҳузуридаги вояга етмаганлар ишлари бўйича комиссия ва прокуратура ташаббуси билан ўқувчи-ёшлар, қизлар иштирокида спортнинг "Фудокан Каратэ-До" тури бўйича мусобақа уюштирилди.

Қўшрабод туман прокуратураси, туман ҳокимлиги ҳузуридаги вояга етмаганлар ишлари бўйича комиссия ва бошқа мутасадди идоралар билан ҳамкорликда қишлоқ ҳўжалик касб-хунар коллежида мактаб ўқувчилари иштирокида "Биз шу элнинг соғлом авлодларимиз" шиори остида спортнинг футбол, волейбол ҳамда шахмат тури бўйича мусобақа бўлиб ўтди. Шу каби, жорий йилда Каттакўрғон шаҳар прокуратураси ташаббуси билан 17 та умумтаълим мактаблари ва касб-хунар коллежларининг ўқувчи-қизлари иштирокида спортнинг шахмат ҳамда стол тенниси бўйича мусобақа ўтказилган. Тайлоқ туман прокуратураси ташаббуси билан қизларни оммавий спортга жалб қилиш мақсадида туман ҳокимлиги ҳузуридаги вояга етмаганлар ишлари бўйича комиссия ҳамда таълим муассасалари билан ҳамкорликда коллежларнинг ўқувчи қизлари иштирокида спортнинг волейбол тури бўйича мусобақа ташкил этилди. Пастдаргом туман прокуратураси ва туман ҳокимлиги ҳузуридаги вояга етмаганлар

Шерзод МАХАММАДИЕВ,
Самарқанд вилоят прокурорининг
катта ўринбасари

ишлари бўйича комиссия билан ҳамкорликда вояга етмаганларни соғлом қилиб тарбиялаш, уларни спортга кенг жалб қилиш, бўш вақтларини мазмунли ўтказиш мақсадида "Фарзандлари соғлом юрт қудратли бўлур" шиори остида ўқувчи-ёшлар ва қизлар ўртасида спортнинг миллий кураш тури бўйича вилоятларо турнир ўтказилди.

Олиб борилаётган ишлар натижасида умумтаълим мактаблари, касб-хунар коллежлари ўқувчилари таълим олиш билан бирга спорт соҳасида юқори натижаларга эришмоқда. Хусусан, жорий йилда Зулфия номидаги Давлат мукофоти билан тақдирланган Пастдаргом политехника касб-хунар коллежи ўқувчиси Диёра Келдиёрова 2015 йилда Сараяов шаҳрида ўтказилган дзюдо бўйича ўсмирлар ўртасидаги жаҳон чемпионатидан олтин медални қўлга киритиб, мамлакатимиздаги дзюдо аёллар орасида илк жаҳон чемпиони бўлди.

Эркин ва обод, тинч ва осойишта юртда вояга етаётган ўғил-қизлар ўз ҳаётини Ватани раванқи, эл-юрт тақдирига дахлдор, деб билади. Бу йилда билим ва салоҳиятини, истеъдоди иқтидорини асмайди. Бундай авлодни ҳеч ким енга олмайди, унинг қадди ҳам, қадри ҳам доимо баланд бўлади. Президентимиз таъкидлаганидек, ана шундай ёшларга эга бўлган, ўз олдига оқсак ва улуг мақсадлар қўйиб яшаётган халқни ўз йўлидан асло тўхтатиб бўлмайди, у ўз мақсад-муддоголарига албатта эришади.

Биз орзу қилган келажак

фарзандларимизга бўлган эътибордан бошланади

Президентимиз Ислам Каримов фарзанд тарбиясининг аҳамиятига тўхталар экан: "Маънавият тарбиясининг энг таъсирчан қуроли экан, ундан оқилона фойдаланиш, болаларимизни ватанпарварлик, ростгўйлик, ҳақсеварликка ўргатиш керак бўлади", деб таъкидлаган эди.

Келажак эгалари бўлган ёшларимизни жамиятимиз учун хавф солувчи турли бузгунчи мафкура ва гоғлардан ҳимоялашмиш, асрашимиз учун оила, мактабдан тортиб барча билим даргоҳларининг зиммасига катта масъулият юкланди. Шу маънода, таълим ислоҳоти бизни демократик ўзгаришлар, янги жамият барпо этиш йўлидан дадил етакловчи, барчамизни ҳаракатлантирувчи ички куч бўлмоғи зарур. Бугунги кунда юртимизда бошқа соҳалар қатори таълим тизими, жондан азиз жигар-бандларимиз учун яратилаётган имконият ва имтиёзларнинг бежиз эмаслигига амин бўламиз. Ҳа, ўз келажаги ҳақида қайғурган давлат борки, унда ёшлар ҳаёти, тарбияси асосий вазифалардан ҳисобланади.

Ўтган йиллар мобайнида мамлакатимизда таълим тизимида улкан ўзгаришлар бўлди. Тизимни изчиллик билан ислоҳ қилиш ва бу соҳадаги давлат сиёсатини муштахкамлаш борасида "Кадрлар тайёрлаш миллий дастури тўғрисида"ги ва "Таълим тўғрисида"ги Қонунлар тарихий қадам бўлди. Бу юртимиз педагог кадрлари учун муҳим дастуриал амал ҳамдир. Ёш авлодни ҳар томонлама ривожланган, етуқ, ватанпарвар, комил инсонлар қилиб тарбиялаш йўлида қабул қилинган бу каби яна қўллаб қўнун ва бошқа меъёрий ҳужжатлар соҳа ҳодимлари зиммасига ҳам улкан масъулият юклаши табиий.

Тизимдаги ислохотлар жараёнида таълимнинг замонавий илғор услубларининг кенг жорий этилиши, таълим-тарбияга бўлган эътиборнинг тубдан яхшиланиши ўзининг самарасини бермоқда. Ўқувчиларнинг фанларни ўзлаштириш даражаси ва дунёқараши кенгайиб, улар халқроқ фан олимпиадалари, интеллектуал беллашувлар, кўрик-танловларда кўлга киритаётган ютуқлари билан Ўзбекистон доирасини дунёга таратмоқдалар. Бу киши қалбини фахр-ифтихорга тўлдирди, албатта. Янги билим олишга интиланган бола борки, унинг тарбиясида ҳам ўз-ўзидан инсонийлик фазилатлари шакллана боради. Бу борада малакали мутахассислар, яхши устоз ва мураббийлар уларга яқиндан кўмак дошдир.

Чортоқ туман прокуратураси томонидан "Таълим тўғрисида"ги Қонун ҳамда Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2006 йил 31 майддаги "Умумтаълим мактаблари ўқувчиларини дарсликлар билан таъминлаш тизимини такомиллаштириш борасидаги қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида"ги Қарори ижроси ўрганилди.

Шуни қайд этиш лозимки, Вазирлар Маҳкамасининг 2002 йил 25 январдаги "Аҳолининг ижтимоий ҳимояга муҳтож қатлами аниқ йўналтирилган тарзда ҳимоя қилишнинг 2002-2003 йилларга мўлжалланган Дастуриани амалга ошириш чора-тадбирлари тўғрисида"ги Қарорига асосан

2003 йил 1 сентябрдан бошлаб кам таъминланган оилаларнинг фарзандлари юз фоиз бепул дарсликлар билан таъминланиши белгилаб кўйилган. Афсуски, ўтказилган текширишлар давомида бугун ҳам ўз кучини йўқотмаган ушбу қарор талаблари бузилаётганини кузатдик. Яъни туман ХТМФМТ ва ТЭ бўлими, шунингдек, таълим муассасалари томонидан ижтимоий ҳимояга муҳтож оилаларда воёга етаётган ўқувчиларни бепул дарсликлар билан таъминлаш чоралари кўрилмаган.

Ижтимоий ҳимояга муҳтож оилалардаги ўқувчилар рўйхати 2015 йил 1 сентябрга қадар шакллантирилиб, мактаб педагогик кенгаши томонидан кўриб чиқиб тасдиқланиши лозим бўлса-да, айрим таълим муассасаларида ҳозирга қадар ушбу вазифалар талаб даражасида эмаслиги ачинардир. Бундай масъулиятсизлик натижасида ижтимоий ёрдамга муҳтож оилаларнинг ўқувчи фарзандлари ижтимоий имтиёзлардан фойдаланиш ҳуқуқидан маҳрум бўлган. Ҳамма қатори улардан ҳам дарсликлар тўплами учун ижара тўловлари асосиз равишда ундирилиб, қонуний ҳуқуқ ва манфаатлари бузилган.

Ижара тизимидаги дарсликлар тўплами ўқувчиларга умумтаълим мактаби маъмурияти ва ўқувчининг ота-онаси ёки уларнинг ўрнини босувчи шахс ёхуд ҳомий ўртасида дарсликларни ижарага бериш тўғрисидаги намунавий шартнома асосида берилади. Аммо бу жараёнга бошқача "ечим" топилган, яъни норасмий равишда юритилган "алоқа дафтари" асосида 20220 нафар ўқувчининг ота-оналаридан жами 143 миллион сўм ижара тўлови қонун талабларига зид равишда ундириб олинган. 15

та умумтаълим мактабидаги 900 та расмийлаштирилган ижара шартномаларида ҳам ижара нархлари кўрсатилмаган ёки ота-оналарга имзолатилмаган.

Ўз навбатида, дарсликларни фойдаланишга бериш тўғрисидаги шартномаларнинг расмийлаштирилмагани ва ота-она ёки уларнинг ўрнини босувчи шахслар ижара тизими ҳақида маълумотлар билан таъминлангани таълим муассасаларининг айрим ходимлари томонидан ўз шахсий манфаатларини кўзлаган ҳолда ортиқча ижара тўловларини ундириш ҳолатлари учун шароит яратган. Жумладан, тумандаги 16-, 40-, 41- ва 48-умумтаълим мактабларининг 51 нафар синф раҳбарлари томонидан ўқувчиларнинг ота-оналаридан "ижара тўлови", 3,5 миллион сўм пул маблағлари ортиқча ундирилган.

Шунингдек, мактаблар томонидан "ижара шартномаси" варақалари бепул таъминланиши лозим бўлса-да, туман ХТМФМТ ва ТЭ бўлими дарсликлар билан таъминлаш методисти М.Ҳайитов 2-, 3-, 40-, 41-, 51-умумтаълим мактабларининг 2835 нафар ўқувчидан 780 минг сўм маблағни асосиз равишда ундириб, шахсий эҳтиёжлари учун ишлатиб юборган. Айрим ҳолларда эса ўзи ижтимоий ҳимояга муҳтож ва давлат томонидан кўмак олиб келаётган оила фарзандларидан ҳам турли баҳоналарда асосиз равишда турли йиғимлар ундирган.

Хусусан, 51-умумтаълим мактабининг маънавий-маърифий ишлар бўйича директор ўринбосари Э.Турдиев бепул кийим-бош тарқатилган ўқувчилардан 102 минг сўм, 4-умумтаълим мактаби ўқувчиси М.Эргозиева ҳам ўқувчилардан асосиз равишда 100

Равшанбек АБДУЛЛАЕВ,
Чортоқ туман прокурори

минг сўм пул йиғиб олганлиги маълум бўлди.

Бу каби асосиз йиғимларнинг ортиб бориши ижтимоий ҳимояга муҳтож оилалардаги ўқувчиларнинг, ўз навбатида, ота-оналарнинг таълим муассасаларига нисбатан эътирозларига сабаб бўлиши мумкин.

Ўтказилган назорат тадбирларида аниқланган камчиликларга ўз вақтида барҳам берилиб, бошқа салбий ҳолатларнинг олди олинди. Ижтимоий ҳимояга муҳтож оилалардаги ўқувчилардан асосиз равишда ундирилган 21,9 миллион сўм ижара тўловлари қайтарилди. Шунингдек, Васийлик кенгашлари қарорлари асосида 4910 нафар ўқувчи барча тўловлардан озод этилиши таъминланди ва 1369 нафарида дарсликлар тўплами тўла етказиб берилди.

Бугун биз тарбиялаб, билим бераётган ва камолга етказиб турган фарзандларимиз жамиятимизнинг эртанги эгалари, бошқарувчиларидир. Шу маънода бугунги имтиёзлар улар учун алоҳида маъқ.

Шунингдек, мактабларда ўқувчилардан турли йиғимлар учун олиниб, ўзлаштирилган 4,5 млн. сўм пул маблағлари ихтиёрий қопланди. 55 та умумтаълим мактабида "Васийлик кенгашлари" фаолияти йўлга қўйилиб, ўқувчилардан пул маблағлари олинишига чек қўйилди.

Қонун бузилиши ҳолатлари юзасидан туман ҳокими ва ХТММТЭ туман бўлими мудири номига тақдимномалар киритилди. Бундай ҳолатларга йўл қўйган масъул ҳодимларга нисбатан интизомий ҳамда маъмурий жавобгарлик чоралари кўрилди.

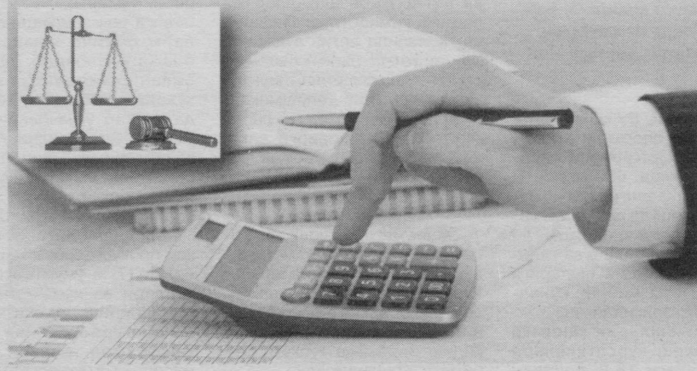
Тадбиркорлар қонун ҳимоясида

Мамлакатимизда амалга оширилаётган иқтисодий ислохотлар билан бир қаторда кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликни ривожлантириш, уларни ишончли ҳимоя қилишни таъминлаш йўлидаги тўсиқларни бартараф этишга алоҳида эътибор қаратилаётган.

Бу борада Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2015 йил 15 майдаги "Хусусий мулк, кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликни ишончли ҳимоя қилишни таъминлаш, уларни жадал ривожлантириш йўлидаги тўсиқларни бартараф этиш чора-тадбирлари тўғрисида"ги Фармони муҳим аҳамият касб этди. Мазкур фармон ижросини таъминлаш мақсадида Ангор туман прокуратураси томонидан бир қатор ишлар амалга оширилди.

Хусусан, назорат қилувчи органларнинг кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик субъектлари фаолиятига асосиз аралаштириш, тадбиркорлик фаолиятига тўсиқлик қилиш ва мулкдорлар ҳуқуқлари бузилишига доир масалалар бўйича мурожаатларга алоҳида эътибор қаратилиб, бу борада қонун бузилишига йўл қўйган шахсларнинг жавобгарлиги таъминланмоқда.

Мисол учун, туман ДСИнинг 3 на-

фар участка давлат солиқ бош инспекторлари Назорат қилувчи органлар фаолиятини мувофиқлаштирувчи республика кенгашининг 2006 йил 11 мартдаги тегишли қарори талабларига зид равишда текшириш ўтказганлиги маълум бўлди.

Улар яқка тартибдаги тадбиркор Т.Эшонқулдовдан 180 минг сўмлик ширинлик маҳсулотларини олиб қўйганлиги ҳолати бўйича хусусий мулк ҳуқуқини бузиш ҳамда тадбиркорлик субъектларининг молиявий хўжалик фаолиятини текшириш ва тафтиш қилиш тартибини бузишда

ифодаланган маъмурий ҳуқуқбузарлик аломатлари билан маъмурий жавобгарликка тортилди.

Бундан ташқари, Ўзбекистон Республикаси Бош прокуратурасининг "Ишонч телефони" орқали тадбиркорлик фаолиятига тўсиқлик қилиш ва асосиз аралаштириш билан боғлиқ масалалар бўйича келиб тушган мурожаатлар алоҳида ўрганилиб, қаноатлантирилмоқда.

Жумладан, "Ангорпласт" хусусий корхонасига нисбатан туманга филиали томонидан қонун талабларига зид равишда 11 млн. 237 минг сўм жари-

Искандар ДАВЛАТОВ,
Ангор туман прокурори ёрдамчиси лавозимда иш ўрганивчи

ма ҳисобланганлиги тўғрисидаги мурожаатни ўрганишда ушбу жарима 7 млн. 982 минг сўмга ортиқча ҳисобланганлиги аниқланди. Қонун бузилишига йўл қўйган туманга филиали ҳокими эса интизомий жавобгарликка тортилди.

Ўзбекистон Республикасининг "Тадбиркорлик фаолияти эркинлигининг кафолатлари тўғрисида"ги Қонунга зид равишда туман ҳокимлиги томонидан 2016 йилда ташкилотлар, корхоналар, муассасалар, хусусий фирмаларнинг давлатга темир-терсақ, қора металл чиқиндиларини тайёрлаб топшириш бўйича фармойиш тасдиқланган. Фармойиш иловасида эса 30 та тадбиркорлик субъектига қора металл парчалари топшириш мажбурияти юклатилганлиги аниқланиб, туман ҳокимининг мазкур фармойиши бекор қилинди.

Шунингдек, туман прокуратураси томонидан қонунчилик тарғиботида алоҳида эътибор қаратилиб, ҳудудда фаолият юритаётган тадбиркорлар билан ҳар ойда учрашув ташкил этиляпти. Мавҳуд муаммоларни қонуний ҳал этиш орқали тадбиркорлик субъектлари қўллаб-қувватланмоқда.

2016 йил — Соғлом она ва бола йили

Аёлга бахт берган мамлакат

[Давоми. Бошланиши 1-бетда]

Чиндан ҳам, гендер тенгликка эришиш барқарор тараққиётнинг асосий омилларидан бири эканлиги барчага аён ҳақиқат. Инчунин, мамлакатимиз аҳолисининг 51,2 фоизини хотин-қизлар ташкил этар экан, уларнинг иқтисодий, сиёсий, ижтимоий жараёнларда фаол иштирок этиши барқарор ривожланишимизнинг муҳим мезонларидан биридир.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 1995 йил 2 мартдаги "Ўзбекистон Республикасининг давлат ва ижтимоий қурилишида хотин-қизларнинг ролини ошириш чора-тадбирлари тўғрисида"ги Фармони, Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг "Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2004 йил 25 майдаги "Ўзбекистон Хотин-қизлар қўмитаси фаолиятини қўллаб-қувватлаш борасидаги қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида"ги ПФ-3434-сонли Фармони ижросини таъминлаш чора-тадбирлари дастури тўғрисида"ги Қарори юртимизда аёлларга кўрсатилаётган юксак эҳтирманинг яна бир намунасидир.

Президентимизнинг юқорида келтирилган Фармони аёлларни мамлакат ижтимоий-иқтисодий ва маданий тараққиёти масалаларини ҳал қилишга, уларнинг давлат ва жамоат бошқарувидаги иштирокини оширишга жалб этиш учун кенг имкониятлар очиб берди. Мазкур Фармонга бинноан Бош вазир ўринбосари лавозими жорий этилиб, унинг зиммасига хотин-қизларнинг жамият ҳаётидаги ролини янада ошириш билан боғлиқ масалалар юкланди. Мазкур Фармон билан вилоятлар, шаҳарлар, туманлар ҳокимликларида ҳокимларнинг хотин-қизлар ишлари бўйича ўринбосарлари лавозимлари, Қорақалпоғистон Республикаси Жўқорги Кенгесиде Қорақалпоғистон Жўқорги Кенгеси Раиси ўринбосарининг тегишли лавозими жорий этилди.

Бугунги кунга келиб аёлларнинг муаммолари билан боғлиқ сиёсатни амалга оширувчи ушбу тизим хотин-қизларнинг ҳуқуқ ва манфаатларини қўллаб-қувватлаб, салоҳиятини рўйбга чиқаришда самарали таъсир ўтказмоқда.

Шунингдек, Ўзбекистон Республикасининг Меҳнат ва Оила кодексларида аёлларга алоҳида имтиёзлар берилиб, ҳуқуқий ҳимояга олинганини, 1999 йил 14 апрелда "Хотин-қизларга қўшимча имтиёзлар тўғрисида"ги Ўзбекистон Республикаси Қонуни қабул қилинганини алоҳида таъкидлаш жоиз. Мухтасар ифодаланганда, ҳозирги пайтда оила, оналик ва болаликнинг ижтимоий муҳофазаси ҳамда аёллар ҳуқуқ ва эркинликларини таъминловчи 80 га яқин қонун ва қонуности ҳужжатлари мавжуд.

Кучли фуқаролик жамиятини барпо этишда фуқароларнинг ижтимоий-сиёсий жараёнларда фаол иштирок этишлари муҳим аҳамиятга

эга. Бу борада мамлакатимизда хотин-қизларнинг ҳуқуқий ва сиёсий саводхонлигини ошириш, давлат ва жамият бошқарувида фаол иштирокини таъминлаш масаласига алоҳида эътибор қаратилмоқда. Зеро, фуқаролик жамиятини ривожлантиришда аёлларнинг ижтимоий-сиёсий фаоллигини ошириш, баркамол авлод тарбиясида хотин-қизларга кенг имкониятлар яратиб демократик қадриятларни амалда рўйбга чиқариш каби вазифалар билан боғлиқдир.

Мамлакатимиз ҳаётида давлат бошқарувини демократлаштириш ва янада либераллаштириш ислохотлари жараёнида аёлларнинг ҳуқуқ ва эркинликларини таъминлаш, сиёсий онги ва маданиятини юксалтириш борасидаги саъй-ҳаракатлар демократик қадриятларнинг ижтимоий ҳаётимизда ўзи ақсини топишида тамал тўши бўлмоқда. Буларнинг бари истиқлолнинг дастлабки йилларидан бошлаб мамлакатимиз ҳаётида хотин-қизлар фаоллигини оширишга, уларнинг ҳуқуқ ва эркинликларини таъминлашга алоҳида аҳамият қаратилганининг амалдаги натижасидир.

Шу ўринда яқин тарихимизга бир назар ташласак, муҳтарам Президентимиз ташаббусига қура 1991 йилнинг ёзидаёқ жамиятда аёллар ролини янада оширишга хизмат қиладиган ва айниқса мамлакатда демографик вазиятнинг хусусиятларини инобатга олган ҳолда собиқ иттифоқда биринчилардан бўлиб Ўзбекистон Хотин-қизлар қўмитаси қайта тикланди. 1992 йилда Ўзбекистон БМТга аъзо бўлганидан сўнг БМТнинг "Хотин-қизларни камситишнинг барча шаклларига барҳам бериш тўғрисида"ги Конвенцияга қўшилди.

Ўзбекистон аёллар ҳуқуқини халқаро меъёр ва ҳуқуқий стандартларга мувофиқ таъминлаш мақсадида бу соҳадаги аёлларга нисбатан дискриминациянинг барча шакллари бекор қилиш ҳақидаги Конвенцияга (CEDAW), аёлларнинг сиёсий ҳуқуқлари ва оналикни муҳофазаси қилиш ҳақидаги конвенциялар ҳамда аёллар ҳуқуқи бўйича бошқа

халқаро ҳужжатларга қўшилди.

Аёлларимизнинг давлат ва жамият қурилишидаги ролини кучайтириш, бошқача айтганда, уларнинг сиёсий ҳуқуқларини таъминлаш мақсадида "Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисига сайлов тўғрисида"ги Қонунга мувофиқ, сиёсий партиялардан аёллар номзодини кўрсатиш бўйича 30 фоизлик квота жорий этилди. 1999 йилда Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисига ўтказилган сайлов яқунлари бўйича жами сайланган депутатларнинг 7 фоизини хотин-қизлар ташкил этган бўлса, 2005 йилда бу кўрсаткич 16 фоизга етди.

2009 йилда икки палатали парламентга ўтказилган сайловдан сўнг хотин-қизлар қўйи палата умумий таркибининг 22 фоизини ташкил этди. 2014 йилдаги сайловлардан сўнг эса, 24 нафар хотин-қиз Қонунчилик палатасида депутат сифатида фаолият кўрсатмоқда.

Умуман, бугунги кунда мамлакатимизнинг сиёсий ҳаётида, давлат ва жамият бошқарувида, иқтисодиётимизнинг барча тармоқларида, маданият, илм-фан, халқ таълими, соғлиқни сақлаш, спорт каби ижтимоий соҳаларда аёлларимизнинг ўрни ва роли ортиб бораётганлиги қуноқлари ҳолдир.

Айниқса, фермерлик, кичик бизнес, хусусий тадбиркорлик, ишбилармонлик фаолияти каби соҳаларда ҳам хотин-қизларнинг фаол иштироки ва нуфузи тобора кучаймоқда. Аёлларга ўзи бизнесини ривожлантириши учун салмоқли моливий маблағлар ажратилмоқда. Масалан, агар 2004 йилда аёлларга қарийб 90 млрд. сўм кредитлар берилган бўлса, ўтган йил яқунлари бўйича бу кўрсаткич 1,2 триллион сўмдан ҳам ортиб кетди.

Яна шуни алоҳида таъкидлаш жоизки, Ўзбекистон БМТнинг аёллар ҳуқуқлари, эркинликлари ҳамда қонуний манфаатларини таъминлашга қаратилган барча ташаббусларини фаол қўллаб-қувватлаш маъқуллаб келади. Мамлакатимизда хотин-қизларнинг, уларнинг миллати, тили, дини, ижтимоий келиб чиқиши,

эътиқоди, шахсий ва ижтимоий аҳоли ҳамда турар жойидан қатъи назар, барча ҳуқуқларини таъминлаш масалалари ҳукуматимизнинг доимий диққат марказида. Давлатимиз томонидан ҳам шаҳар, ҳам қишлоқ жойларида яшайдиган аёлларнинг турмушини яхшилашга муносиб ёндашув таъминланмоқда.

Ўзбекистонда аёллар ҳуқуқлари, эркинликлари ва қонуний манфаатларини ҳимоя қилиш бўйича изчил ва тизимли сиёсатнинг асосий йўналишлари эса, қуйидагилар ҳисобланади:

биринчидан, аёллар ҳуқуқлари ва манфаатларини ҳимоя қилиш, оналик ва болаликни муҳофаза қилиш соҳасида қабул қилинган қонун ҳужжатларининг бажарилишини таъминлаш ҳамда ҳуқуқий асосни янада тақомиллаштириш бўйича чоралар кўриш;

иккинчидан, аёллар ҳуқуқларини ҳимоя қилиш бўйича ишларнинг аҳолининг доимий равишда ва комплекс мониторинг қилиш, уларнинг оила, жамиятда ҳамда жамоат ва давлат ишларини бошқаришдаги ролини ошириш;

учинчидан, аёлларнинг бандлигини таъминлаш бўйича самарали чоралар қабул қилиш ва амалга ошириш, уларни ишга жойлаштириш учун ҳар томонлама ёрдам кўрсатиш, аёллар орасида, айниқса, қишлоқ жойларида тадбиркорликнинг турли шакллари ривожлантириш;

тўртинчидан, аёлларнинг ижтимоий-сиёсий ва ижтимоий-ҳуқуқий фаоллигини оширишга қаратилган тадбирларни ишлаб чиқиш ва амалга ошириш, аёллар нодавлат но-тижорат ташкилотларининг мамлакатнинг ижтимоий ва сиёсий ҳаётида фаол иштирок этиши учун қўмақлаштириш.

Умуман, Ўзбекистонда хотин-қизларнинг жамиятдаги ўрни ва мавқени мустаҳкамлаш борасида давлат аҳамиятига молик салмоқли ишлар амалга ошириб келинмоқда. Зеро, жамият ривожини хотин-қизларсиз, уларнинг иштирокисиз тасаввур этиб бўлмайди. Шу боис аёлларни оилада ҳам, давлат ва жамоат ишларида ҳам эмин-эркин фаолият юритишлари, уларнинг ҳуқуқ ва манфаатла-

Шухрат ДЕХҚОНОВ,
журналист, ҳуқуқшунос

рини рўйбга чиқариш йўлида мамлакат миқёсида қатор чора-тадбирлар ишлаб чиқарилиб, ҳаётга жорий этилмоқда.

Жорий йилнинг Соғлом она ва бола йили, деб эълон қилинишида ҳам аёлларга кўрсатилаётган алоҳида меҳр ва ғамхўрлик акс этган чуқур рамзий маъно бор.

Бинобарин, Президент Ислам Каримовнинг Ўзбекистон Республикаси Конституцияси қабул қилинганининг 23 йиллигига бағишланган тантанали маросимдаги маърузасида алоҳида эътироф этилганидек, "Биз мустақилликка эришганимиздан сўнг соғлом ва баркамол авлодни вояга етказиш, биринчи навбатда, оила, оналик ва болаликни ҳимоя қилиш масаласини ўзимиз учун энг муҳим, устувор вазифа сифатида белгилаб олдик".

Мазкур йил доирасида қабул қилинган "Соғлом она ва бола йили" Давлат дастурида ҳам аёлларимизнинг ҳар томонлама етуқ, соғлом ва баркамол авлодни тарбиялаб вояга етказишлари учун яна бир қатор қўлайликлар, имтиёз ва имкониятлар яратиб берилиши назарда тутилган. Чунки, соғлом бола соғлом ва аҳил оиланинг меваси бўлиб, фақатгина соғлом онадан соғлом бола туғилади. Шунинг учун ҳам бугун "Она ва бола соғлом бўлса, оила бахтли, оила бахтли бўлса, жамият мустаҳкам бўлади" деган ҳаётбахш ғоя ҳар бир юртдошимизнинг қалбидан чуқур ўрин эгаллаб, ана шу улғун ишга муносиб ҳисса қўиш умумхалқ ҳаракатига айланмоқда.

Ҳақиқатан ҳам, миллат ўз аёлини нечоғли улуғласа, унинг ўзи ҳам шунчалик улуғланади. Миллат ўз аёлини қанчалар шарафласа, ўзи ҳам шунчалар шарафланади. Давлат аёлининг фаровон турмуш кечириш шарт-шароитини, унинг эркин ҳаёти, ҳуқуқ ва манфаатлари, ор-номуси ҳимоясини қанчалик кенг яратса, аёл ифтихори, унинг қадри, келажақ олдидаги масъуллиги учун шунча кенг имконият пайдо бўлади.

Бизнинг Ўзбекистонда ушбу жиҳатларнинг барчаси намоён. Бу юрда аёлнинг бахт оғушида яшаши, саодатманд бўлиши учун ҳамма қўлайликлар бисёр. Бу мамлакат аёлга бахт берган мамлакат сифатида жаҳон ҳамжамиятида довруғ қозонди. Ватанимиз тараққиётидаги шиддатли кўтарилиш, ўсиш ва ўзгаришларда ана шунинг учун ҳам аёл тафаккури, аёл қўлининг залворли иштироки бор. Зеро, аёл ҳаммиса ҳаётимизнинг ҳар бир жаҳасида бизга инсонийлик, меҳр-муҳаббат, садокат, ватанпарварлик туйғуларидан сабоқ бериб туради. Қолаверса, оқила, гўзал аёллар ўзларининг ғамхўрлиги, меҳрибонлиги, қалби дарёлиги билан оиладаги, қолаверса, бутун жамиятдаги мувозанатни, поклик, ҳалоллик, самимиёт ва адолат муҳитини сақлаб турадилар.

Ҳалолликни четга сурган раҳбар

Бўка туманида яшовчи Азимжон Бобоевга (исм-фамилиялар ўзгартirilган) маҳалладошлари ҳавас қилишарди. Олий маълумоти, ҳамқишлоқлари орасида ҳам ҳурмати ўзгача. У туман йўл қурилиш ва таъмирлаш корхонасида раҳбар эди. Йўлларнинг жамиятимиздаги аҳамиятини эътиборга олсак, А.Бобоев зиммасидаги масъулият нечоғлик улканлигини англаш қийин эмас.

Ваконат доирасиданми ё ўзига кўрсатилаётган ҳурмат-эътиборданми, хуллас, раҳбарлик курсисига ўтири-ю, ўзгарди. Халқимизда "одамнинг кимлигини билмоқчи бўлсанг, амал бериб синиб кўр", деган гап бор. А.Бобоев ҳам амал курсига ўтиргач, "Мен раҳбарман! Айтганим-айтган, деганим-деган" қабилида йўл тутишга киришди.

Муқаддам ҳам қилган ноқонуний иши учун Ўзбекистон Республикаси Жиноят кодексининг тегишли моддалари билан айбланган бу шахсга амнистия акти қўлланилиб, барикенглик курсатилган эди. Ушбу ҳолат унинг ёдидан кўтарилган чоғи, яна қингир

ишга қўл урди.

2014 йилнинг октябр ойида А.Бобоев мансаб мавқеини суиистеъмол қилиб, бош ҳисобчи Ҳалима Камронова ҳамда корхонанинг масъул ходимлари Сайфи Усмонов ва Эргаш Мўминовлар билан ўзаро жиноий тил бириктиради. Улар йўл қуришда ишлатиладиган асфальт қоришмаси ортидан "тирикчилик" қилишга келишиб олишади. Дастлаб А.Бобоев корхонага кирим қилинган 362,7 тонна асфальт қоришмасини ҳисоботларда 388,9 тонна қилиб кўрсатади ва натижада бюджетдан ошқича 25 млн. 486 минг сўм маблағнинг ортиқча ундирилишига эришади. Ушбу гуруҳ 2015 йилнинг апрель

Илҳомжон РУСТАМОВ,
СВОЖЖДЛҚК департаментининг
Тошкент вилоят бошқармаси бўлими
бош тафтишчиси

ойларида ҳам шу тариқа йўл тутиб, яна 75 млн. 743 минг сўм маблағни қўлга киритиб, йўқ қилиб юборади.

Бугина эмас, уюшган гуруҳ аъзоларининг "ташабуси" билан жамият томонидан 2014 йилда туман ДСИга тақдим этилган ҳисоботларга 98248,7 минг, 2015 йилда эса 11558,2 минг сўмлик мажбурий солиқларни киритилмаслиги натижасида давлат манфаатларига моддий зиён етказилди.

Содир этилган жиноят, жазосиз қолмайди. Жиноят ишлари бўйича Пискент туман суди томонидан айбдорларга нисбатан тегишли жазо тайинланиб, ҳукм чиқарилди.

Ҳар қандай касб, ҳар қандай лавозимда ҳалоллик ва тўғрилик фақат наф келтиради. Нафсга қўл бўлиш — қулфатга етаклайди. Буни унутмаслик фойдадан холи бўлмайди.

Устознинг нопок қилмиши

Инсоннинг энг катта душмани, нафсдир. Унинг тузоғига тушиб қолмасдан, тўғри йўлни танаган, ҳалол меҳнат қилаётганларга кўпчилик ҳавас қилади. Аксинча, иродасизлик қилиб, нафсининг домига иланганлар эса барча нарсаларидан мосуво бўладилар. Мисқоллаб йиққан обрў-эътиборларидан ҳам, ҳурмат-нуфузлари-ю, севимли ишларидан ҳам айриладилар.

Пойтахтдаги олий ўқув даргоҳларидан бирининг қошидаги академик лицейда ўқитувчи бўлиб ишлаган Дилдора Козимова (исм-фамилиялар ўзгартirilган) ҳам юқоридаги каби нафс йўриғига юрди-ю, тезда қоқилди. Июнь ойи бошида ҳамма жойдаги каби академик лицейда ҳам ўқувчиларни талабалikka қабул қилиш жараёни кетаётган эди. Д.Козимова бу жараёндан ўз манфаати йўлида фойдаланиб қолишни мақсад қилади. Аслида юртимиздаги академик лицейларга қабул ҳеч қандай синов имтиҳонларисиз, эркин тарзда амалга оширилади. Д.Козимова эса фарзандини ўқишга киритмоқчи бўлган фуқароларни

турли йўллар билан алдайди. Хусусан, набирасини ўқишга киритмоқчи бўлган фуқаро Х.Тўланова ҳам Д.Козимовага учрашиб, ундан маслаҳат сўрайди. Ўзаро сўхбат жараёнида Д.Козимова академик лицейда ўқиш учун талабдор жуда кўплигини, шунинг учун ҳам синов имтиҳонлари бўлиб ўтишини айтиб, Х.Тўлановани алдайди. Набираси шу ерда ўқишни хохлаётганини билдирганида, Д.Козимова маълум "хизмат ҳақи" эвазига бу иш ҳал бўлишини қистириб ўтади. Аёл набирасини ўқишга киритиш учун 300 АҚШ доллари беришга рози бўлади. Учрашув кунни ҳам белгиланади.

Бироқ Д.Козимова гараз ниятига етолмайди. Келишилган кунни Х.Тўлановадан сўралган пулни олган вақтда СВОЖЖДЛҚК департаментининг Юнусобод туман бўлими ходимлари томонидан жиноят устида ушланди.

Жиноят ишлари бўйича Юнусобод туман суди Д.Козимованинг қилмишига яраша жазо тайинлаб, ҳукм чиқарди.

Азиза РУСТАМОВА,

СВОЖЖДЛҚК департаментининг
Юнусобод туман бўлими катта суриштирувчиси

Яширин даромад

Бугунги кунда тадбиркорлик билан шуғулланмоқчи бўлганлар учун барча ҳуқуқий асослар етарли. Бироқ дарҳол бойиб кетишга, давлат томонидан яратилаётган имконият ва имтиёзлар моҳиятини тушунмаган ёки аксинча бундай имкониятларни ўзининг гаразли манфаатлари йўлида фойдаланишга интилмаётган "сохта тадбиркор"ларнинг учраб туриши кишини таажубга солади.

Фуқаролар Турғун Соатов ва Хосилбек Юнусов (исм-фамилиялар ўзгартirilган) ҳам бирор-бир фойдали меҳнат билан шуғулланмасдан, мўмай даромад топиш йўлини қидиришди. Улар бу йўлда ўзаро жиноий тил бириктириб, истеъмолчиларнинг ҳаёти ва соғлиғи хавфсизлиги талабларига жавоб бермайдиган товарларни тайёрлаб, сотишни йўлга қўяди.

Хусусан, департаментнинг Кўкон шаҳар бўлими ходимлари томонидан ишлаб чиқарувчи корхона вакилларининг мурожаатларига асосан ўтказилган тадбирда Т.Соатов ва Х.Юнусовлар таникли маҳсулотлар белгиси остида сохта ва сифатсиз шампун ишлаб чиқариш ҳамда ўтказиш билан шуғулланиб келганликлари аниқланди.

Тадбирда улардан 20 мингга яқин шампун идишлари ва

Сатторали БАЛТАБАЕВ,

Бош прокуратура ҳузуридаги
СВОЖЖДЛҚК департаментининг
бўлими катта инспектори

11 мингдан зиёд қопқоқлар ҳамда бошқа буюмлар ашёвий далил тариқасида олиб қўйилди.

Мазкур ҳолат юзасидан жиноят иши кўзгатилиб, суд томонидан уларга қонуний жазо тайинланди.

Тадбиркорликнинг битта шарти бор. Танланган йўлнинг тўғри ва ҳалол бўлиши, жамиятда амал қилинаётган қонунларга, барча эътироф этган қоидаларга зид келмаслиги лозим. Акс ҳолда, ҳар қандай қингир иш, албатта фош бўлади.

Бугун мамлакатимизда озиқ-овқат саноати тобора ривожланиб, аҳолига сифатли маҳсулотларни узлуксиз етказиб бериш йўлга қўйилган. Албатта, бу соҳа тараққиётига қаратилаётган юксак эътибор натижасидир.

Сохта тадбиркорлар

Хукуматимиз томонидан озиқ-овқат саноатини кенгайтириш ва ривожлантиришга йўналтирилган чора-тадбирлар дастурлари тасдиқланиб, унда асосий йўналишлар белгилаб берилди. Мазкур ишлар натижасида озиқ-овқат маҳсулотларининг асосий турлари ишлаб чиқарилишини кўпайтириш борасида кўпball истикболли лойиҳалар рўёбга чиқарилди.

Афсуски, ана шу имкониятлардан унумли фойдаланиб, фаолиятини қонун доирасида амалга ошириш ўрнига ноқонуний йўллар орқали даромад топиш илинжида бўлаётган фуқаролар ҳам йўқ эмас.

Аваз Қобулов (исм-фамилиялар ўзгартirilган) ҳам ана шундай ноқонуний йўлни танлади. У Куйи Новустон МФЙдаги хонадонига яширин тарзда қўлбола мойжувоз ўрнатиб, чигитдан ёғ ишлаб чиқаришни йўлга қўйди. Аммо у ишлаб чиқарган маҳсулот санитария талабларига жавоб бермас, боз устига, истеъмолга мутлақо яроқсиз эди.

Ўтказилган тезкор тадбирда унинг хонадонидан қўлбола мойжувоз, 9 кг. тозаланмаган пахта ёғи, 20 кг. кунжара, 270 кг. чигит ва турли ҳажмдаги идишлар, электр жиҳозлар, жами 1 млн. 300 минг сўмлик товар-моддий бойликлар ашёвий далил сифатида олиб қўйилди.

Тартибсизлик қимматга тушди

Хўжабод туманининг Манак қишлоғида фаолият юритган тадбиркор Ферузбек Гўлболаев (исм-фамилиялар ўзгартirilган) буни ўз бошидан ўтказди.

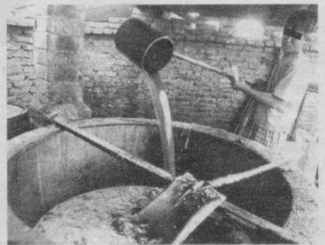
Умидилло АБДУЛЛАЕВ,
СВОЖЖДЛҚК департаментининг
Анджон вилоят бошқармаси бўлими
инспектори

Экспорт-импорт операцияларини амалга ошириш учун давлат рўйхатидан ўтиб, трикотаж маҳсулотларини экспорт қилиш билан шуғулланиб келган Ферузбек салкам бир йил давомида Қирғизистон Республикасига 1 млн. 393 минг 249 АҚШ доллари қийматидаги трикотаж маҳсулотларини экспорт қилди. Албатта, ёш ва эндигина фаолиятини бошлаган бу йигит эришган натижа жуда яхши бўлиб, кўпчиликнинг ҳавасини келтириши мумкин. Фақат, ҳамма иш қонуний бўлганида эди...

Аммо афсуски, тегишли қонун ҳужжати талабларини қўпол равишда бузади. Яъни, банкда валюта ҳисоб рақамини очмай, экспортдан тушган пулларни назорат касса машинасига кирим қилмайди ва банкка топширмайди. Экспортдан тушган пулнинг эллик фоизи — 626 минг 396 АҚШ долларини хизмат кўрсатувчи банкка сотмайди.

1992 йилда Наманган шаҳрида туғилган Иноят Шамсиева ҳам Аваз Қобуловнинг йўлини тутганлардан экан. Ваҳоланки, у хонадонига яширин равишда пахта ёғи ишлаб чиқаришга бел болаганида бу ишнинг охири "вой" бўлишини яхши билар эди.

Иноят Шамсиеванинг хонадонига ўтказилган тадбирда жами 3 млн. 914 минг сўмлик буюмлар ашёвий далил сифатида расмийлаштирилди.

Ҳар икки ҳолат юзасидан ҳам жиноят ишлари кўзгатилиб, ҳуқуқбузарлар суд ҳукми билан жиноий жавобгарликка тортилди.

Улар ўзларига нисбатан эълон қилинган жазодан хулоаса чиқариш асосида қилмишлари оқибатини йўлаб қўрсалар яхши бўларди. Зеро, дунёда соғлиқдан ҳам улурроқ неъмат бўлмас керак. Унга даҳл қилганларни эса қонун ҳам кечирмайди.

Ф.Гулболаевнинг бир йиллик фаолияти таҳлил қилинди ва жуда кўп миқдордаги валюта қимматликларини қонунга хилоф равишда ўтказганлик, экспорт қилинган маҳсулотлар ҳисобидан келиб тушган валюта қимматликларини хизмат кўрсатувчи банкларга сотиш чораларини кўрмасдан, чет эл валютасини қасддан яширганлик, товарлар савдоси қоидаларини жуда кўп миқдордаги қийматдан бузилишига сабабчи бўлган ҳаракатлар учун жиноят иши кўзгатилиб, суд томонидан тегишли жазо тайинланди.

Албатта, Ф.Гулболаев ўз тадбиркорлик фаолиятини қонунлар, меъёрий-ҳуқуқий ҳужжатларда белгилаб қўйилган талаблар асосида олиб бorganида эди, судланмаган бўларди. Бу нарса унинг ўзига шу ўқу каби фаолият билан шуғулланаётган бошқа тадбиркорларга сабоқ бўлиши лозим.

Тезкор-қидирув фаолияти устидан прокурор назорати

Ўзбекистон Республикаси инсон ҳуқуқлари ва эркинликларига риоя этилишини, жамиятнинг маънавий янгиланишини, ижтимоий йўналишнинг бозор иқтисодиётини шакллантиришни, жаҳон ҳамжамиятига қўшилишни таъминлайдиган демократик ҳуқуқий давлат ва очиқ фуқаролик жамияти қурмоқда.

Инсон, унинг ҳар томонлама уйғун камол топиши ва фаровонлиги, шахс манфаатларини рўйбоғ чиқаришнинг шартлиги ва таъсирчан механизмларини яратиш, эскирган тафаккур ва ижтимоий хулқ-атворнинг андозаларини ўзгартириш республикада амалга ошириладиган ислохотларнинг асосий мақсади ва ҳаракатлантирувчи кучидир. Халқнинг бой интеллектуал мероси ва умумбашарий қадриятлар асосида, замонавий маданият, иқтисодиёт, фан, техника ва технологияларнинг ютуқлари асосида мукаммал тараққиёт тизими шаклланимоқда.

Мамлакатимизда тинчлик ва барқарорликни сақлаш, туб ислохотлар самарасини таъминлаш, фуқароларни ҳимоя қилиш, жиноятчиликка қарши кураш ва унинг олдини олиш борасида катта ишлар амалга оширилмоқда.

Тезкор-қидирув фаолияти шундай фаолият турики, у фуқароларнинг ҳаёти, саломатлиги, ҳуқуқ ва эркинликларини, мулкни, жамият ва давлат хавфсизлигини жиний таъвоуддан ҳимоя қилиш мақсадида ошқор ва яширин ҳолда амалга оширилади. Тезкор-қидирув фаолиятини амалга оширувчи органлар олдида турган вазифалар, ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органларнинг жиноятларни фож этиш ва жиноят ишларини юритишнинг умумий вазифалари билан белгиланади, яъни жиноятларни тез ва тўла очидан, жиноят содир этган ҳар бир шахсга адолат ҳажо берилиши ҳамда айби бўлмаган ҳеч бир шахс жавобгарликка тортилмаслиги ва ҳукм қилинмаслиги учун айбдорларни фож этишдан ҳамда қонуннинг тўғри татбиқ этилишини таъминлашдан иборат.

Қонунлар ижро этилиши устидан назорат давлат томонидан энг муҳим соҳалардан бири бўлган қонунийликни таъминлаш соҳасидаги назоратнинг энг самарали ва изчил шаклларида биридир. Прокурор назорати Ўзбекистон Республикасининг Конституцияси ва унинг асосида қабул қилинган амалдаги қонунларнинг устуворлигини тасдиқлаб, шахс, жамият ва давлат манфаатларини ҳимоя қилишнинг амалий воситаси сифатида намоён бўлади.

Тезкор-қидирув фаолияти устидан прокурор назорати — бу инсон ҳуқуқлари ва эркинликларини, шунингдек тезкор-қидирув фаолиятини амалга оширувчи органлар томонидан тезкор-қидирув тадбирларини ўтказиш чоғида йўл қўйилган айрим қонун бузилишларини аниқлаш ва ўз вақтида бартараф этиш ҳамда айбдорларни жавобгарликка тортиш орқали жамият ва давлатнинг қонун билан муҳофаза этиладиган

манфаатлари ҳимоя қилинишини таъминлашга қаратилган фаолиятдир.

Ўзбекистон Республикасининг "Прокуратура тўғрисида"ги Қонунда прокурор назоратининг мазмуни, предмети, прокурор назоратини амалга ошириш билан боғлиқ ваколатлари белгиланган. Жумладан, ушбу Қонуннинг 28-моддасида прокурорнинг жиноятчиликка қарши курашни амалга оширувчи органларнинг қонунларга риоя этишларини назорат қилишдаги умумий ваколатлари белгиланган. Бу ерда прокурорга тезкор-қидирув фаолияти хусусида қандайдир қўшимча, махсус ваколатлар берилмаган.

"Прокуратура тўғрисида"ги Қонуннинг 27-моддасига мувофиқ, жиноятчиликка қарши курашни амалга оширувчи органларнинг қонунларни ижро этиши устидан назорат предмети — жиноятлар тўғрисидаги аризалар ва хабарларни кўриб чиқиш ҳамда ҳал қилиш ва терговни олиб боришнинг қонун ҳужжатларида белгиланган процессуал тартиби, шунингдек жиноятчиликка қарши курашни амалга оширадиган органлар томонидан қабул қилинаётган қарорларнинг қонунийлиги жиноятчиликка қарши курашни амалга оширадиган органларнинг қонунларни ижро этишлари устидан назорат предмети ҳисобланади.

Прокурор назорати предмети ушбу таркибий қисмлари ўзаро чамбарчас боғлиқ. Улар қамраб олган ҳодиса ва жараёнларнинг ўзаро боғлиқлигини прокурорнинг тезкор-қидирув фаолиятини амалга оширувчи органлар томонидан қонунлар ижро этилиши устидан назорат бўйича ишини ифодалайдиган барча вазиятларда кузатиш мумкин.

Прокурор назорати предмети ва унинг мақсади ўртасида ҳам алоқа мавжуд. Унинг мақсади — инсоннинг шаъни ва қадр-қимматини ҳимоя қилиш ҳуқуқига, уй-жойи дахлсизлигига ҳамда ёши, маълумоти, телефон сўзлашувлари ва бошқа сўзлашувлар, почта жўнатмалари, телеграф ва бошқа хабарлари сир тўтилишига бўлган ҳуқуқларига, шунингдек юридик шахсларнинг ҳуқуқлари ва қонуний манфаатларига риоя этилишининг қонуний кафолатларини таъминлаш, содир этилган ва тайёрланаётган жиноятлар ҳақидаги ариза ва хабарларни ҳал қилишнинг ўрнатилган тартибига риоя этилишини ҳамда тезкор-қидирув фаолиятини амалга оширишда қонунда белгиланган чекловларга риоя этилишини, тезкор-қидирув тадбирларини ўтказишда қонунийликни таъминлаш, мансабдор шахслар томонидан қарорлар қабул қилиш, тезкор-қидирув фаолияти натижаларини су-

риштирув органи, терговчи ва прокурорга тақдим этиш ҳисобланади.

Прокурор назоратини амалга оширишда инсон ҳуқуқлари ва эркинликларини таъминлаш ҳамда тезкор-қидирув фаолияти вазифалари ўртасидаги мувозанатдан келиб чиқиш зарур. Шунга мувофиқ, тезкор-қидирув фаолияти устидан прокурор назорати ушбу фаолият вазифаларини бажариш, инсон ҳуқуқларининг ҳимоя қилинишини таъминлашда ёрдам берувчи восита ҳисобланади. "Прокуратура тўғрисида"ги Қонуннинг 25-моддасига мувофиқ, прокурор ўз зиммасига юкланган вазифаларни бажара бориб:

— фуқаронинг ҳуқуқ ва эркинликларини бузилганлиги тўғрисидаги аризалар, шикоятлар ҳамда бошқа маълумотларни кўриб чиқади ва текширади;

— аризаларга уларнинг ҳуқуқ ва эркинликларини ҳимоя қилиш тартибини тушунтиради;

— фуқаронинг ҳуқуқ ва эркинликларини бузилишининг олдини олиш ва бартараф этиш, қонунни бузган шахсларни жавобгарликка тортиш ҳамда етказилган зарарни қоплаш чора-тадбирларини кўради.

Фуқаронинг ҳуқуқ ва эркинликларини бузилишида жиноят аломатлари мавжуд бўлган тақдирда прокурор жиноят иш қўзғатади ҳамда уни содир этган шахсларни қонунга биноан жиний жавобгарликка тортишга доир чораларни кўради.

Назаримизда, прокурорнинг бу ваколатлари тезкор-қидирув фаолияти соҳасида ҳам амал қилади, чунки "Прокуратура тўғрисида"ги Қонуннинг 28-моддасида прокурорнинг ваколатлари ушбу фаолият хусусиятларига кўра белгиланган ҳуқуқ ва мажбуриятлар билан тўлдирилган. Фуқаронинг ҳуқуқ ва эркинликларига риоя этилиши тезкор-қидирув фаолиятини амалга оширувчи органлар томонидан қонунларнинг бажарилиши устидан прокурор назорати предметининг энг муҳим элементини бўлиб, қонунда кўрсатилган манфаатдор шахслар томонидан ўзларига нисбатан уларнинг ҳуқуқ ва эркинликларини бузилиши эҳтимоли бўлган тезкор-қидирув тадбирлари ҳақида ахборот олиш ҳуқуқларини таъминлайди.

Таъкидлаш жоизки, прокуратура органлари қонунларнинг ижро этилиши устидан назоратни амалга оширишда давлатнинг бошқа органлари функцияларини такрорламайди.

Тезкор-қидирув тадбирлари ўтказилишининг ва бунда қабул қилинадиган қарорларнинг қонунийлигини прокурор кўйидагилар бўйича текширади: жисмоний ва юридик шахсларнинг мувожаатлари; фож этилмаган жиноятларга оид жиноят ишлари материалларини ўрганishi натижалари ёки жиноят ишлари бўйича терговчи, тергов органи-

нинг раҳбари ўз юритувида бўлган жиноят ишлари бўйича берган алоҳида топшириги ёки суднинг ажримига тегишлича чора кўрилмагани ҳақида ахборот келиб тушганида, шунингдек ваколатли прокурорнинг талаблари ва топшириқлари лозим даражада бажарилмаганида; режали тартибда, жумладан юқори туровчи прокурорнинг кўрсатмаси бўйича; бошқа ҳолларда, фаолиятнинг ушбу соҳасида қонунийликнинг ҳолатини ҳамда тайёрланаётган, содир этилаётган ёки содир этилган жиноятларни аниқлаш бўйича ижобий натижаларга эришилмаганида, жиноятларни фож этишда, жиноят ишлари бўйича айбланувчилар, гумон қилинувчилар ёки бедарак йўқолган шахсларни қидириш масалалари бўйича.

Бунда ваколатли прокурор кўйидагиларга эътибор қаратади:

— тезкор-қидирув иш юритилиши ҳамда уни юритиш ва тўхтатишнинг белгиланган тартибига риоя этилиши ҳамда тезкор-хизмат материаллари, уларни юритиш муддатлари ва тартибининг қонунийлиги, асослиги ва юритиш тартибига риоя этилиши ("Тезкор-қидирув фаолияти тўғрисида"ги Қонуннинг 18-моддаси);

— тезкор-қидирув тадбирлари ўтказилиши ёки тўхтатилиши ҳақидаги қарорларнинг қонунийлиги ва асосланганлиги, уларни ўтказиш бўйича белгиланган шартлар ва тартибга (15, 16, 21-моддалар), шунингдек тезкор-қидирув фаолияти натижаларидан фойдаланишнинг шартлари ва тартибига риоя этилиши (19-модда);

— тезкор-қидирув тадбирларининг фаолият мақсадлари ва вазифаларига мувофиқлиги, шунингдек инсон ҳаёти ва соғлиғига зарар етказувчи ва атроф муҳитга зиён етказувчи ахборот тизимлари ва техник воситалари қўлланишига йўл қўймаслик қондасига риоя этилиши (13-модда);

— тезкор-қидирув фаолиятини амалга оширувчи шахсларда, шунингдек тезкор-қидирув фаолияти иш юритувини бошқа тезкор-хизмат материалларини юритиш, муддатларини зайиштириш ва юритилишини тўхтатиш ҳақида қарор қабул қилувчи шахсларда ваколат борлиги, тезкор-қидирув тадбирлари ўтказилиши, тезкор-қидирув фаолияти натижаларини терговчи, тергов органи ва суриштирув органи раҳбарига ёки судга тақдим этилиши;

— "Тезкор-қидирув фаолияти тўғрисида"ги Қонунда белгиланган тезкор-қидирув тадбирлари рўйхатига риоя этилиши; тезкор-қидирув тадбирлари, айниқса прокурор санкциясини талаб қилувчи тезкор-қидирув тадбирлари ўтказилиши учун асослар мавжудлиги;

— инсон ҳуқуқлари ва эркинликларини фақуллода ҳолатларда чекловчи асослар мавжудлиги.

Ваколатли прокурорларнинг талаблари бўйича тез-

Тимур ХУСАИНОВ,
Бош прокуратуранинг ОУК
тинловчиси

кор-қидирув фаолиятини амалга оширувчи органларнинг раҳбарлари уларга тезкор-қидирув иш юритуви ҳақидаги материалларни, тезкор-хизмат ҳужжатларини, тезкор-техник воситалардан фойдаланиб тезкор-қидирув тадбирлари ўтказилгани ҳақидаги материалларни, шунингдек ҳисоб-қайдлов ҳужжатлари ва тезкор-қидирув тадбирлари ўтказилиши тартибини белгилувчи идоравий норматив-ҳуқуқий ҳужжатларни тақдим этадилар.

Прокурор текширувларни амалга ошириш жараёнида, шунингдек фуқароларнинг бузилган ҳуқуқ ва эркинликларини тиклаш ҳамда тезкор-қидирув фаолиятини амалга оширувчи органларнинг мансабдор шахслари йўл қўйган бошқа қонун бузилишларини бартараф этишда асл нусхадаги тезкор-хизмат ҳужжатлари билан тизимга ҳақлидир.

Ўз навбатида, тезкор-қидирув фаолиятини амалга оширувчи органларнинг раҳбарлари ваколатли прокурорларга уларнинг талаби бўйича тезкор-қидирув иш юритуви ишлари юритилиши, шунингдек тезкор-қидирув тадбирлари ўтказилиши ва уларнинг ҳисобга олиниши учун асос бўлиб хизмат қилган тезкор-хизмат ҳужжатларини тақдим этишлари шарт.

Прокурорга ҳужжатларни тақдим этишдан қонунга ҳилоф равишда бош тортиш прокурор талабларини бажармаслик ёки унинг қонуний фаолиятига тўсқинлик қилиш деб баҳоланади. Прокурор ушбу ҳолда асослар мавжуд бўлмаганда айбдор мансабдор шахсларни қонунда белгиланган тартибда жавобгарликка, жумладан жиний жавобгарликка тортиш чораларини кўришга ҳақли бўлади.

Прокурорлар "Тезкор-қидирув фаолияти тўғрисида"ги Қонуннинг 27-моддаси 2-қисми талабларига биноан, назорат остидаги органлар тақдим этган тезкор-қидирув фаолияти ҳақидаги ҳужжат ва материалларда келтирилган маълумотларнинг ошқор бўлишидан ҳимоя қилиниши учун шахсан жавобгар бўладилар.

Тезкор-қидирув фаолиятини устидан прокурор назоратини қўлланилиши тезкор-қидирув фаолияти билан шуғулланувчи органлар олдида жиноятчиликка қарши кураш ва уларнинг сабаб ва шарт-шароитларини бартараф этиш, ҳар бир жиноятни тез ва тўлиқ фож этишни, ҳар бир жиноят иши бўйича ҳар томонлама, тўла ва ҳолисона тергов юритиш, содир қилинган жиноят учун жавобгарлик ва жазонинг муқаррарлигини ва бунда қонун ва жиноят процессуал ҳуқуқ нормалари талабларига риоя этилишини таъминлашни мувофиқлаштириб боришда муҳим аҳамият касб этади.

Маънавияти юксак халқ энгилмайди. Бинобарин, миллатнинг кучи, қудрати унинг сониди, иқтисодий салоҳияти ёки олтин захирасида эмас. Миллий гурури баланд, руҳияти кучли, ўз қадрини билган халқ ҳеч кимга қарам бўлмайди.

Маънавий таҳдид

Буюк ипак йўлида жойлашган, минг йиллар мобайнида қанчадан-қанча салтанатларни кўрган, юксалиш ва таназзулларни бошидан кечирган халқимиз ўзига хос маданиятини, бетактор маънавиятини сақлаб қолди. Лекин маънавиятни юксалтиришга қараганда уни сиқалаштириш, бузиш, барбод этиш осон. Ҳар қандай жамиятда ҳар икки йўналишга хизмат қилувчи омиллар, кучлар мавжуд. Кейинги йилларда маънавий соҳаси говий кураш майдонига айлана бошлади. Очқандан-очиқ ва яширин хуружлар натижа бермагач, геосиёсий кучлар диққат-эътиборни маънавиятга қаратдилар.

Хозирги пайтга келиб ахборот тизими бутун жаҳонни камраб олди. Интернет, уяли телефон алоқаси, радио ва телевидение умумжаҳон миқёсда кенг тарқалди. Халқлар, минтақалар, қитъалараро алоқалар жадаллашди. Инсониятнинг уюлқари ҳам, кулфатлари ҳам глобал характер касб этди. Афсуски, кейинги пайтда ахборот хуружининг ғийбат, миш-миш, иғво ва қабил шакллари газак отиб борапти.

Маънавий қадриятларимиз ичиди ажабий ғанимларимизнинг ғашига тегадиган бир қадрият бор, бу аёлларимиздаги ор-номус, ифрат, шарм-ҳаё фазилатидир. Уларнинг наздида ярим турда уйдан чиқиб, кўчада турли саргузашт ахтарган қиз "оммавий маданият вакили", хоҳлаган пайтда кўчага чиқмаслик тутқунлик аломати эмиш. Ота-

онага ҳурмат юзасидан қўл қовуштириб туришни эса тобеллик деб талқин қилишади. Бузғунчи ғоя, хориждаги "фаровон ҳаёт" рекламиси миллий ғоя руҳида тарбияланмаган ёшларда Ватанга, ота-онага нисбатан бефарқликка олиб келади.

Маънавий соҳасидаги энг жиддий ҳавфли таҳдид ватансизлик госяидир. Мафқуравий кураш арсеналида ватансизлик энг ҳавфли қуроллардан бири ҳисобланади. Бу госянинг хатарли томони шундаки, у беозоргина кўринса-да, шахсинг ўз туғилган юртига, халқига, давлатига бўлган меҳрини, садоқатини емиради. Қаерда қорин тўқ бўлса, ўша жойни ватан тутиш, юрти тинч, бой бўлса севиб, бошига бирон ташвиш, кулфат тушганида уни тарк этиш, ўз юрти қолиб, ўзга маконларга сўқулиб қараш буларнинг барчаси ватансизлик госясининг кўринишларидир.

Инсоният бошига қанча кулфат тушган бўлса, бунга одамларнинг лоқайдлиги, беларволиги, худбинлиги сабаб бўлган. Лоқайдлик авж олган юрт тараққийётдан тўхтади. Негаки, лоқайд одам журъатсиз, ҳатто соясидан ҳам ҳайқадиган бўлиб қолади. Бундай одамлар "дунёни сув босса ҳам тўпигига чиқ-

майди" ганлар сирасига кирди.

Маънавий таҳдидлар тўғрисида фикр юритар эканмиз, "Ғарбинг оломона маданият" масаласига тўхталмасдан илож йўқ. Хозирги кунда Европанинг 14 давлатида бир жинсли никоҳдан ўтишдек инсон зоти учун шармандали ҳолат қонун билан мустақамлашиб қўйилди. Бир жинсли оилада тарбия оладиган бола ким бўлиб, қандай руҳда ўсади. "Отам", "онам" деб кимга сунади, кимдан ибрат олади? Бундай қонунлар жорий этилган давлатларда инсонни қандай келажақ кутмоқда? Бундай саволлар, табиийки, бизни бефарқ қолдириши мумкин эмас.

Бу ўлкаларда одамзод яратган минг йиллик ахлоқий қадриятлар барбод бўлаётган, ахлоқсизлик кўринишидаги маънавий таҳдид авж олаётган шундай халқсиз бир вазиятда "Булар бизни четлаб ўтади", деб хотиржам яшаш мумкинми? Йўқ! Асло мумкин эмас.

Бундай ҳавф-хатарларнинг олдини олиш учун маънавий, маърифий, госявий ишларни янада такомиллаштиришимиз лозим. Кейинги йилларда ёшлар ўртасидаги таълим-тарбия, тарғибот-ташвиқот ишларини янги технологиялар асосида олиб бориш бо-

расида кўплаб тақлифлар, тавсиялар ўртага ташланиб, ишланмалар яратилмоқда. Мақтаблардаги дарсдан тортиб, маънавий тадбиригача, амалий машғулотлардан бошлаб, ахборот-ресурс марказларига кириб келаётган бу янгиликлар, шубҳасиз, ўзининг самарасини беради. Бироқ назаримизда, маънавий-маърифий сабоқларда инсон омили, тарбиячи роли, тарғиботчи шахси жараён марказида турмоғи даркор.

Кўпчилик эркинлик деганда демократияни ва аксинча, демократия деганда эркинликни англайди. Аслида юнча бу сўз халқнинг ҳокимияти манбаи эканлигини, давлат ишларини ҳал қилишга қатнашши ҳуқуқини, шунингдек, кенг фуқаролик ҳуқуқлари ва эркинликларини эътироф этишга асосланган давлат формаси, деган кенг маънони ифодалайди. Ҳозир айрим қатта ва кичик ёшдагилар орасида юқоридидагӣ чукӯр мантиқий фикрдан биргина сўзни "эркинлик"ни ҳуш кӯриб, асл моҳиятини англамай, ўз шахсий қарашини, интилишини, истакларини амалга оширишга интилувчилар учраб тургани ачинарли ҳолдир.

Оддийгина бир мисол. Оила давлатнинг митти кўриши, бирламчи бўғини. Унда ҳам бошлиқ бўлади, ўринбосар бўлади, ижрочилар бўлади. Агар демократияни пеш қилиб, келин ўз қайночасига гап қайтарса, ўғил ўз онасига ўшқираверса?! Маданиятдан, маънавийдан мосуво бўлган, тинч-тотувлик ўрнига ниқоқ келтирадиган бундай иллатлар кимга керак?!

Бизнинг ахлоқий қарашларимиз миллий қадриятларимизга мослигини изоҳлашга ҳожат йўқ. Зеро, кимдир ўз фикри қобийи доирасида эркинлик талаб қилса, Афлотун ибораси билан айтганда, "пинҳоний касаллик кўзгата-

Жасурбек САТТАРОВ,
Бощ прокуратура ҳузуридаги
СВОЖЖДЛҚК департаменти матбуот
гурӯҳи бош инспектори

ди". Яъни у ўзининг лоқайдлиги, ишқамаслиги, тартиб-интизомсизлиги, бўйсунмаслиги, кўнглига келган ишни қилишга ишқибозлиги, назоратни ёқтирмаслиги, меҳрсизлиги, ишонсизлиги, ўзгалар меҳнатига ҳурматсизлиги, ўзи яшаётган юртга, заминга бефарқлиги каби хасталик "микроблари"ни кимгадир юқтиришга ҳам интилади ва бунга эришади ҳам.

Президентимиз Мустақилликни эълон қилаётгандаги нутқидаёқ ҳуқуқий демократик давлат қуришдек мақсадимизни, эркинлигимиз нималарга асосланганини аниқ ифодалади, шундай деган эди: "Биз учун энг муҳими — доимо халқ манфаатларига хизмат қилиш, диёримизда яшаётган барча одамларга яхши турмуш шароитларини яратишдир".

Юртимиз — бой, имкониятларимиз — қатта. Халқимиз меҳнат қилишни яхши билади, қадимий анъаналар ва бой маданиятга эга. Бу ўлкада буюк мутафаккирлар воёга етган. Мана шундай заминдаги халқ, ҳар бир оила, ҳар бир киши миллатидан қатъи назар, бахтли яшашга ҳақлидир. Бу мақсадга етишишнинг асосий шарты — фуқаролар ҳам-жихатлиги, миллий тотувлик, барча соҳада мустақам тартиб-интизом ўрнатишдир. Халқимиз ўз эркини шу улғувор мақсадларни амалга ошириш учун астойдил бағишлашда деб англагани, билгани сабабли йигирма беш йилга яқин мuddатда мислсиз зафарларга эришди. Бу эркинликни тартиб-интизом, улғу мақсад, пок ниятлар йўлида қатъий интилиш деб англаш натижаси эди.

Ёшлар тарбиясига безътибор бўлмайлик

Глобаллашув авж олган бугунги кунда ёшларни диний экстремизм, "оммавий маданият", турли мафқуравий, ахборот хуружларидан ишонча ҳимоялаш тобора долзарб аҳамият касб этмоқда. Бу нафақат ҳуқуқни муҳофиза қилувчи органлар ходимларига, балки фарзанд ўстираётган ҳар бир ота-она, маҳалла фаоллари, ўқитувчилар ҳамда фаолияти ёш авлод таълим-тарбияси билан боғлиқ барча соҳа вакиллари зиммасига қатта масъулият юкламоқда.

Президентимизнинг 2014 йил 6 февралдаги "Ўзбекистон Республикасида ёшларга оид давлат сиёсатини амалга оширишга қаратилган кўшимча чора-тадбирлар тўғрисида"ги Қарори ҳамда бугунги кунда ҳаётга изчил татбиқ этилаётган "Соғлом она ва бола йили" Давлат дастури ўз мазмун-моҳияти, аҳамияти ва қўлимига кўра ушбу мақсадларга ҳамонган экани билан диққатга сазовордир. Ушбу ҳужжатларда мамлакатимизда маънавий ва маърифатни юксалтиришга, навқирон авлодни миллий ва умминсоний қадриятлар руҳида тарбиялашга оид ишлар ҳажмининг янада оширишга алоҳида эътибор қаратилган.

Маълумки, ҳар томонлама етуқ, баркамол авлодни воёга етказишнинг ўзига хос усуллари мавжуд. Бунда миллий ғоя тарғиботи ва маънавий-маърифий ишлар самарадорлигини оширишнинг илмий-амалий воситалари алоҳида аҳамият касб этади. Масалан, баъзи ёшлар интернет клубларига кириб, соғлаб вақтларини беҳуда ўтказишади, тармоқдаги турли

гурӯҳларга аъзо бўлиб, у ерда бир қанча одамлар билан суҳбатлашишади ва ҳар хил бўлар-бўлмас видеороликларни томоша қилишади. Бундай ёшларни ўқув юртларининг мутаасаддилари қаттиқ назоратга олиб, уларга оғоҳликка ундовчи турли видеороликлар қўйиб беришса, шу мавзудаги қўлланмалар билан таъминласа, айни муддао бўлади. Боиси, бундай видеороликларда ёш йигит-қизларнинг интернетдан мақсадсиз фойдаланиши оқибатида гаразли оқимлар домига илиниб қолаётгани, уларни ота-оналари ҳам бу йўлдан қайтариб ололмаётгани ҳақида ҳочоқ қилинади.

Президентимиз Ислоом Каримов "Юксак маънавият — энгилмас куч" асарида дунёда турли мафқуралар ўртасида кураш кескин тус олаётган бугунги кунда фикрга қарши фикр, госяга қарши гося, ҳаюлатга қарши маърифат билан курашиш кераклигини таъкидлайди. Мамлакатимизда эртанги кунимиз эгаларининг ҳар жиҳатдан соғлом камол топиши, замонавий билимларни эгаллаши, ўз иқтидор ва

қобилиятини рўёбга қақариши давлат сиёсатининг устувор йўналишларидан биридир. Миллий ва умминсоний қадриятларнинг аҳамияти, уларга қарши қаратилган ёт ғоя ва маънавий таҳдидлар моҳиятини очиб беришга қаратилган тадбирлар ёшларни ҳушёрликка, ҳаётга теран нигоҳ билан боқишга чорламоқда.

Аввало, ота-оналар "оммавий маданият" кутқусига қарши доимо оғоҳ бўлишлари, айниқса, фарзандларининг хатти-ҳаракати, нима иш билан машғул эканини назорат қилиб боришлари керак.

Бугунги замон оғоҳлик ва ҳушёрлик нечоғли муҳим эканини, ёшларлик замонавий билимларни эгаллаб маънавиятини бойитиши, ёт таъсирларга ҳар доим сергақ турши кераклигини тақозо этмоқда.

Маҳалла фаоллари жойлардаги дин вакиллари билан ҳамкорликда дин ва давлат ўртасидаги муносабатларни, диний экстремистик оқимлар, диний мутаассибликнинг жаҳон ҳамжамиятига қарши таҳдидлари моҳиятини ёшларимизга тушунтириб боришлари керак.

Таъкидлаш жоизки, бу борада давлатимиз томонидан ёшларни юрт равнақи йўлида бирлаштириш, маънан етуқ, мустақил фикрлайдиган, аниқ ҳаётий позицияга эга инсонлар этиб тарбиялаш, уларда сиёсий-ҳуқуқий

Умид СОИБОВ,
Бустонлик туман прокуратураси
терговчиси лавозимда иш ўрганувчи

маданиятни ривожлантириш, ёш авлоднинг ҳуқуқ ва манфаатларини ҳимоя қилиш борасида тизимли ишлар амалга оширилмоқда. Ўтказилаётган турли танловлар йигит-қизларда сиёсий-ҳуқуқий маданиятни ривожлантиришга хизмат қилмоқда.

Жумладан, қатор ташкилотлар ҳамкорлигида ташкил этилаётган ҳуқуқий танловлар ўғил-қизларнинг Президентимиз асарлари, Ўзбекистон Республикаси Конституцияси, Оила, Меҳнат кодексларининг ёшларга оид бандлари, "Виждон эркинлиги ва диний ташкилотлар тўғрисида"ги, "Терроризмга қарши кураш тўғрисида"ги Ўзбекистон Республикаси Қонунлари бўйича билимларини янада мустақамлашга хизмат қилмоқда.

Мамнуният билан айтиш жоизки, мамлакатимизда юксак салоҳиятлик, чукӯр билимга эга ёш авлод камолга етмоқда. Улар қалбиди она Ватанга садоқат, миллий ва умминсоний қадриятларга ҳурмат тўйғуси юксалмоқда. Ўтказилаётган маданий-маърифий тадбирлар, лоийхалар мустақил фикрли, онғу тафаккури соғлом госялар асосида шаклланган баркамол авлодни воёга етказишда муҳим аҳамият касб этмоқда.

Ислохотларга тўсиқ бўлган банкирлар

Бугун ҳукуматимиз томонидан олиб борилаётган изчил ислохотлар барча жабҳада бўлгани каби банк тизимида ҳам ўзига хос ўрин тутмоқда. Истиқлол йилларида соҳанинг ҳуқуқий асослари тўлиқ шакллантирилиб, аҳолининг банклар томонидан тақдим этилаётган кўплаб хизматлари юқори баҳоланмоқда.

Бирок, тижорат банкларининг айрим мансабдор шахслари томонидан банк хизматларини кўрсатишда ёки кредит маблағларининг ажратилишида турли қинғирликларга йўл қўйилаётганлиги афсусланарли ҳол.

Бу албатта, банк тизимининг барқарор ривожланиши, инвестициявий фаоллигини кучайтириш, иш самарадорлигини ошириш, уларнинг капиталлашиш даражасини кўтариш ва банк хизматлари сифатини яхшилаш борасида амалга оширилаётган ислохотларга ўзининг салбий таъсирини кўрсатмай қолмайди.

Биргина тадбиркорлик субъектларини қўллаб-қувватлаш ва уларнинг қонуний манфаатларини ҳимоялаш борасида давлат томонидан кенг қўламли ислохотлар амалга оширилаётган бир пайтда, айрим банкларнинг мансабдор шахслари тадбиркорликни ривожлантириш учун берилиши лозим бўлган кредитларни ажратишда тамағирликка ёки мазкур маблағларни талон-торож қилишга йўл қўймоқдалар.

Бунга Бобир Қурбанов, Олима Рўзиева, Тоҳир Шеров, Ҳусен

Ходжаев, Шахобиддин Қурбанов ва Шуҳрат Муртазоевларни мисол қилиш мумкин. Улар ўзаро жиноий тил бириктириб, банк кредит маблағларини ўзлаштириш ва растрата қилиш йўли билан талон-торож қилишни режалаштирганлар.

Ҳусусан, Б.Қурбанов банк бошқарувчиси ўринбосари лавозимда ишлаб, банкининг кредитлида ишлаб, банкининг бошлиғи Ш.Қурбанов ва бўлим мутахассиси Х.Ходжаевлар "ёрдми"да яқка тартибдаги тадбиркор О.Рўзиевага чорва моллари сотиб олиш учун АТБ "Қишлоққурилишбанк" Гала-Осиё филиалидан 69 млн. сўм кредит маблағларини ажратадилар.

Бу йўлда улар ҳужжатларни сохталаштириш билан бирга гўёки олинган кредит маблағлари мақсадли сарфланаётганлиги ҳусусида сохта ёзув ва маълумотлар киритишни ҳам унутмайдилар. Шу тариха, 69 млн. сўмлик кредит маблағлари растрата қилиш йўли билан талон-торож қилинади.

Шунингдек, О.Рўзиева раҳбарлигидаги "Madad Gazoil Invest" МЧЖга тегишли автомобиллар-

Бахтиёр ОТАЖОНОВ,
Бухоро вилоят прокуратураси
бўлим прокурори

га ёқилғи қўйиш шохобчасида ишловчи А.Ахроровнинг номига ташкил қилинган ЯТТ "А.Ахроров"га "Қишлоққурилишбанк" Гала-Осиё филиалидан ажратилган 70 млн. сўмлик кредит маблағлари растрата қилиш йўли билан талон-торож қилинади.

Бундан ташқари, Б.Қурбанов АТБ "Қишлоққурилишбанк" вилоят минтақавий филиали собиқ бошқарувчиси Ш.Муртазоев, мазкур банкинг Гала-Осиё филиали собиқ бошқарувчиси Т.Шеров, кредитлаш бўлими бошлиғи Ш.Қурбанов ва бўлим мутахассиси Х.Ходжаевлар О.Рўзиева раҳбарлигидаги "Madad Gazoil Invest" МЧЖга қарашли АЁҚШ биносини сотиб олиш учун АТБ "Қишлоққурилишбанк" вилоят минтақавий филиалидан кредит шартнома-сига биноан 320 млн. сўмлик кредит маблағлари расмийлаштиридилар.

Ўз навбатида, О.Рўзиева ажратилган кредит маблағларини бизнес режасида кўрсатилган йўналишларга зид равишда кредит маблағларини растрата қилиш йўли билан талон-торож қилади.

Шундай қилиб, Бобир Қурбанов, Олима Рўзиева, Тоҳир Шеров, Ҳусен Ходжаев, Шахобиддин Қурбанов, Шуҳрат Муртазоевлар 459 млн. сўмлик жуда кўп миқдордаги кредит маблағларини ўзлаштириш ва растрата қилиш йўли билан талон-торож қилишганлиги маълум бўлди.

Юқоридаги ҳолатлар юзасидан уларга нисбатан ЖКнинг тегишли моддалари билан жиноят иши кўзгатилиб, 4 нафари эҳтиёт чораси сифатида қамоққа олинди, 2 нафарига эса гаров эҳтиёт чораси қўлланган эди. Айбланувчиларнинг ақин қариндошлари томонидан 459 млн. сўм миқдорда етказилган зарар тўлалигича қопланганлиги инобатга оlinиб, суд томонидан қамоқ билан боғлиқ бўлмаган жазолар тайинланди.

Бугунги кунда дунё бўйлаб халқаро терроризм, наркотрафик ва одам савдоси сингари трансмиллий жиноятлар авж олиб бораётгани боис, улардан жабр чекаётганлар афсуски, кўпчилигини ташкил этмоқда. Ҳузуру ва чегара билмайган бундай турдаги жиноятларнинг ҳар бири жамият тараққиёти ва давлатлар ривожига жиддий хавф туғдирмоқда. Улар орасида одам савдосидек оғир жиноят ҳам борки, инсон ҳаёти, эркинлиги ва ҳуқуқларини поймол этиб, унинг эрки, тақдири ва келажагини оёқости қилиши билан жирканч кўринишга эга.

Алдов хўрагига илингандлар

Одам савдосининг уюшган трансмиллий жиноий фаолият сифатида асосий фарқ қилувчи хусусияти шундаки, уни содир этиш оқибатида жисмоний шахслар товарга айланади. Яъни, одамлар сотиб олиш ёки сотиб юбориш, ҳада қилиш, топшириш учун объект бўлишлари мумкин.

Инсон тирик мавжудотлар орасида ақл-идрок берилган онгли мавжудот бўлиб, у ўтган замонларда ҳам овоз ва эркин яшашга ҳаракат қилган. Уни эркидан маҳрум қилишга ҳеч кимнинг ҳаққи йўқлиги халқаро ҳужжатларда белгиланган бўлиб, у билан боғлиқ жиноятлар жажон жамоатчилигини жиддий ташвиш ва хавотирга солаётгани аниқ ҳақиқат. Кейинги йилларда одам савдоси туфайли юзага келаётган глобал хавф қанчалик ортиб бораётган бўлса, бу жиноятга қарши курашишга қаратилган чора-тадбирлар қўлами ҳам шунчалик кенгаймоқда. Мамлакатимизда ҳам инсон эркига таҳдид қилувчи мазкур жиноят турига қарши кескин чоралар кўрилмоқда. Бу борада тегишли қонун ва қонунности ҳужжатлари амалиётга татбиқ этилмоқда. Бирок айрим нафсига қўл бўлган кимсалар мўмай даромад илнжидида шундай жирканч жиноятга қўл урмоқда.

Тирикчилик ўтказиш, рўзгорини бутлаш илнжидида чет мамлакатга йўл олган Санжар Улмасовнинг ўзга юртда омади юришмади. Самарқандга қайтиб келганидан сўнг юртимизда ишбилармонларга кенг имкониятлар яратилганидан фойдаланиб, ўз бизнесини бошлади. Бирок ишбилармонлик борасида ҳалолликни пиланд қилмаган эди, панд еди. 2010 йилда Самарқанд шаҳар судининг ҳукми билан 2 йил муддатга мансабдорлик ва моддий жавобгарлик лавозимларида ишлаш ҳуқуқидан маҳрум қилиниб, жарима жазосига тортилди. Унга ҳукуматимиз томонидан бағрикенглик кўрсатилиб, амнистия актига асосан жарима жазосидан озод қилинди.

Шунда ҳам унинг "бурнига сув қирмаган" кўрилади. Энди у инсонийликка тўғри келмайдиган жиноят кўчаси сари қадам қўйди. С.Улмасов гаразли ва паст ниятларда моддий

Жамшид УМАРОВ,
Миробод туман прокуратураси
терговчиси лавозимда иш
ўрганувчи

бойлик орттиришни мақсад қилиб, О.Зубайдуллоева, Н.Тажибаева (жиноят ишининг уларга нисбатан қисми мазмунан ҳал этилган) ва бошқа номаълум шахслар билан тил бириктириб, одам савдосидек жирканч жиноятга қўл урди.

О.Зубайдуллоева бошчилигидаги уюшган гуруҳнинг азбосига айланган Санжар "раҳбар" томонидан тақсимланган вазифага кўра, жиноий тўда аъзоларининг Бирлашган Араб Амирликларидидаги супермаркетда юқори маошли иш билан тайёрланган хўрагига илнби, ўзга мамлакатга йўл олган содада фуқароларни БАА давлатига олиб бориш, кейинчалик улардан шаҳвоний мақсадларда фойдаланиш учун виза ва бошқа ҳужжатларни расмийлаштириш тадбирлари билан шуғулланиши лозим эди. У бу ишни қойиллатиб бажаради.

Аввалига Н.Тажибаева билан бирга алдов қурбонига айланиб, ўзга мамлакатга борган, гураҳ аъзолари томонидан фоҳишалар билан шуғулланишга маҳрум этилган фуқаро К.Кулмуродовага (жабрланувчиларнинг исм-фамилияси ўзгартirilган) БААда юриши учун виза ҳужжатларини тайёрлаб беради.

Кейинчалик эса жиноий тўданинг қармоғига илнган тошкентлик В.Эралиеванинг БАА давлатига бориши учун зарур бўлган виза ҳужжатларини тайёрлаб, жўнатиб юборди. Унинг "шарофати" билан ўзга юртга етиб борган фуқаро у ерда 40 минг дирҳам ишлаб бериш шарт билан фоҳишалар қилишга мажбур бўлади.

Ишлари бароридан келалётган Санжар бу қилмиши бир кун фож бўлиши йўламай, хатога йўл қўйганини яна бир марта судга "қақирив" олганидан сўнг тушуниб етди. Жиноят ишлари бўйича Миробод туман суди томонидан С.Улмасовга Ўзбекистон Республикаси ЖКнинг 135-моддаси 3-қисми "г" банди билан 10 (ўн) йил муддатга озодликдан маҳрум қилиш жазоси тайинланди. Энди у шунча умрини қилган хатоларини сарҳисоб қилишга сарф этишга мажбур.

Автомобил ўғриси

Орамизда шундай кимсалар борки, улар меҳнат қилмай яшашни, ўзгалар ҳисобига кун кечирини истайдилар.

Анваржон НИЗАМОВ,
Наманган шаҳар прокуратураси терговчиси

Россияда туғилиб, фалакнинг гардиши билан Ўзбекистонга келиб қолган, айни пайтда шу юрт фуқароси ҳисобланмиш Шариф Равилов ана шундай тоифадагилардан бири. Маълумоти ўрта, оилали, аммо бирор тайинли ишининг этагидан тутмаган Ш.Равилов нопоқ қилмиши сабаб 2010 йилда илк марта судланди. Лекин инсонпарварлик тамойилига амал қилиниб, келгусида ўзини ўнглаб олар, соғлом ҳаёт кечирар, деган ниятда унга имконият берилди, афв этилди. Бирок...

2015 йил 16 июль кuni жиноят ишлари бўйича Наманган шаҳар судида унинг номи яна тилга олинди. Бу сафар Ш.Равиловга бир йил муддатга ахлоқ тузаатиш иши жазоси берилди.

Афсуски, "Букрини гўр тўғрилар", деган мақол яна бир бор ўз исботини топди. Ш.Равилов 2015 йил 6 октябрь кuni, ҳали жазо муддати тугамай туриб спиртли ичимлик истеъмол қилган ҳолда Наманган шаҳар, 5-"а" кичик туманидаги уйларнинг бири ёнида эшикларни очиб ҳолда, калити билан қаровсиз қолдирилган "Жигули" автомашинасини олиб қочади. Бирок шу ҳудуддаги "Меюки" кафеси ёнида бошқарувни йўқотиб, қатнов йўлининг четига чиқиб кетади.

Жиноятчи ушбу ҳудудда хизмат вазифасини бажараётган ИИБ ходимлари томонидан ушланди. Мазкур транспорт ҳодисаси оқибатида "Жигули"га шикаст етганди. Ш.Равилов бу зарарни қоплади.

"Айбимга иқроорман, қилмишимдан пушаймонман", деди у суд мажлисида. Тавбасига таянмаган Ш.Равилов суд ҳукмига кўра жазага тортилди.

Инсонга берилган неъматларнинг энг улуғи фарзандлар. Тани-жони соғ, ризку насибаси зиёда, аммо тирноққа зор жуфтлар кам дейсизми?! Фақат узок йиллар фарзанд ато этишини кутиб юрганлар бунинг қандай азоблигини билди. Бироқ, шундай неъматларни қадрламай, оёқости қилаётганлар ҳам бор.

Ношуккур

Бундан бир неча йиллар аввал Раззоқ билан Феруза оила қуришди. Бирин-кетин тўрт нафар қизнинг ота-онаси бўлишди. Йиллар ўтгани сари ўғил кўрмаганлиги Раззоққа алам қила бошлади. Шу боис у кунда-кунора хотини билан "ўғил туғмадинг", деб жанжал қила бошлади. Бундай жанжаллардан қизлари ҳам зада бўлиб қолишди. У баъзан қизларини ҳам ҳақорат қилар, ё бўлмаса аёлига қўшиб, уларни дўппосларди. Ахвол шу даражага бориб етдики, Раззоқ хотинига пичоқ ўқталиб, "сени ўлдираман", дейишдан тап тортай қолди. Оилага совуқчилик тушди, ўртадан меҳр кўтарилди. Улар бир том остида яшай олмай қолишди. Раззоқ хотини ва қизларини ташлаб, ота-онасиникига кетиб қолди. Фарзандларининг эртанги тақдирини уни қизиктирди.

"Тўрт томонини қибла бил", ишлаш учун Россияга йўл

олди. Уч йил давомида оиласидан хабар олмади. Бу ёқда Феруза фарзандларининг моддий таъминоти учун ундан алимент ундириш мақсадида судга ариза берди. Уч йил ўтиб, қайтиб келган Раззоқ бундан хабар топди.

Туман суд ижрочилари уни чақириб, алимент ва моддий ёрдам пулидан қарзи борлигини айтишди. Раззоқ ҳозир моддий аҳволи яхши эмаслигини, кейинроқ тўлаб беришини айтиб, кетиб қолди.

Хотинидан жаҳли чиққан Раззоқ уни бу фикридан қайтаришга урина бошлади. Бир куни тўнғич қизини бозорда кўриб қолиб:

— Онанга айтиб қўй, алимент пулидан воз кечсин, бўлмаса ўлдираман. Сенлар

Бахтиёр МУРТАЗАЕВ,
Самарқанд вилоят
прокуратураси бўлим бошлиғи

етим бўлиб қолсанлар, — деб дўқ-пўлиса қилди.

Яна бир куни уйда ёлғиз қолган қизига "Онанг алиментдан воз кечсин", деб пўлиса қилиб кетди. Шу куни кечки пайт Раззоқ акаси Қўчқор билан шу масалани ҳал қилишга келишди.

— Алиментдан воз кечсанг, шу уйни сенинг номинга ўтказиб берамиз, — деди қайнакаси Ферузага.

— Уй ўзимизники бўлса, яна қандай менинг номинга расмийлаштирасизлар? — деди Феруза. — Барибир алимент пулларини тўлиқ тўлатаман.

Ака-укалар жаҳл билан уйдан чиқиб кетишди.

Шундан сўнг Феруза суд ижрочиларига учрашиб, турмуш ўртоғидан алимент пулларини ундиришни тезлаштиришни сўради. Суд ижрочилари Раззоқни чақириб, тўланадиган пулни ҳисоблаб беришди: алимент пули ва моддий ёрдам — жами 22 млн. 199 минг сўм бўлар экан. Буни эшитган Раззоқ ижрочилар олдидан "Бунча пулларни берганимча уни ўлдириб, қамалиб кетганим яхши", деб чиқиб кетди.

Суд ижрочилари кейинги гал чақириб, Раззоқ ишончнома билан бошқариб юрган, аслида янғасига тегишли бўлган автомашинада суд ижро бўлимига борди. Ижрочи унинг қарзи кўпчилигини айтиб, бошқарувидаги машинани расмийлаштириб, жарима майдончасига киритиб қўйди.

Машинасини олдириб қўйгани Раззоққа алам қилди. У кўчадаги ошхоналардан бирига кириб овқатланди, спиртли ичимлик ҳам ичди. Шу атрофдаги дўконларнинг бирига кириб, пичоқ олди. Орақ чўнтагига солиб, хотини билан гаплашиб олиш учун савдо қиладиган бозор томон йўл олди.

Бу ёқда савдо растасини танишларига ташлаб, бозор айланиб юрган Феруза холасини кўриб қолди.

— Сени эринг излаб келди, кўринишидан мастга ўхшади.

Ёнида пичоғи бор. Эҳтиёт бўлганинг яхши. Бозорда ўтирмаздан, уйингга кет, — деди холаса.

Феруза тезда укаси Достон ва куёви Алишерга телефон қилиб, вазиятни тушунтирди. Орадан кўп вақт ўтмай, улар етиб келишди. Шу пайт Раззоқ келиб қолди. Қизи "Аямни ёнига борманг", деб унинг йўлини тўсди.

— Гапингиз бўлса, шу ёқда туриб гапираверинг, — деди Феруза эрига қараб.

— Нимага ижрочиға бординг? — деди Раззоқ бақириб. Сўнгра қизини итариб юбориб, хотинини ҳақоратлай кетди. Раста ичига кирмоқчи бўлди. Бироқ, қайнукаси Достон қаршилиқ кўрсатди. Жаҳл отига минган Раззоқ унга ташланди. Достоннинг оёғи растага чалишиб, йиқилиб тушди. Бундан фойдаланган Раззоқ пичоғини олиб, қайнукасининг елкасига урди. Ичкилик таъсиридан шерга айланган Раззоқни Алишер ва зумда йиғилган одамлар ажратиб олишди. Унинг қўлидаги пичоқни Феруза олиб, отиб юборди. Жароҳатидан қон кетаётган Достон ҳушини йўқотди. Уни тезда шифохонага олиб кетишди. Одамлар Достон билан овора бўлиб қолганда Раззоқ ҳам қочиб қолди. Аммо жазодан қочиб кутулолмади. Суд ҳукмига кўра Раззоқ Қаюмов 15 йил муддатга озодликдан маҳрум қилинди.

«Сирли учбурчак»

"Бермуд учбурчаги" ҳақида эшитган ё ўқиганмирсиз?! Маълумотларга кўра, поёнсиз уммон бағридаги бу учбурчак ҳудудда кемалару самолётлар сирли равишда номинионсиз йўқолиб қолармиши... Қарши шаҳридаги 6-оилавий поликлиникада содир этилган мана бу жиноят тафсилотини эшитганлар дафъатан ўша сирли учбурчакни эсласалар ажабмас...

Хуллас, воқеа бундоқ бошланди.

Нурмамат Дўстқобилов 2005 йилдан бери Қарши шаҳридаги 6-оилавий поликлиника бош врачлари лавозимида ишлаб келаётган. Аммо у шундай шарафли касбининг ортидан дуо олиш ўрнига нафс йўлини танлади. Поликлиника бош ҳисобчиси Шаҳло Бўриева, хазиначи Раҳима Шодмонова билан жинойий тил бириктириб, ўзига хос "учбурчак" ташкил этди. Ва бу "учбурчак" давлат маблағлари ва ўзгаларга тегишли бўлган ризқни юҳодай домига торта бошлади.

Учовлон биргаликта 2013 йил 1 майдан 2015 йил 1 июнь кунига қадар ўзларининг ва ўзгаларнинг пластик қарточкаларига жами 228 млн. 100 минг 162 сўм маблағни асоссиз равишда ўтказиб, ўзлаштириб юборишди. Шунингдек, поликлиниканинг 3 нафар ходимига ҳомилдорлик нафақасини ошқача ҳисоблаб, давлат бюджетига жами 805 минг 921 сўм зиён етказишган. Фақат шугина эмас. Салкам икки йил давомида учовлон банкдан касса чеки орқали жами 30 млн. 957 минг сўмини олиб, "ўрага сичкон тушди..." қабилда секингина "гум қилиб" юборишган. Бунинг учун сохта тўлов қайдномалари тузилган. Муассасада ишлайдиган ёки бу ерга умуман дахли бўлмаган кишилар номига иш ҳақи ёзилиб, сохта имзолар қўйилган.

Бош врач ва бош ҳисобчи ўзларича давлат маблағини талон-торож қилишнинг яна антиқа усулларини "кашф" қилишди. Поликлиникада ишламаган ўн беш кишининг номига пластик қарточкалар очилди. Икки йил давомида уларнинг пластик қарточкаларига жами 150 млн. 640 минг 900 сўм ноқонуний тарзда ўтказилди. Сўнг шериклар "туя кўрдингми — йўқ" қабилда "ўлжа"ни бўлишиб олишди. Бу ўртада "негадир" ходимларнинг иш ҳақиға 96 млн. 625 минг 541 сўм ошқача "тўлаб юборилди"...

Хуллас, бу каби "усул"лар орқали жами 507 млн. 130 минг сўм миқдордаги давлат

маблағи ўзлаштириш ва растрата йўли билан талон-торож қилинди.

Вилоят назорат-тафтиш бошқармаси ходимлари томонидан ўтказилган текшириш давомида "сирли учбурчак"нинг сирини очилиб қолди.

Жиноят ишлари бўйича Қарши шаҳар судида судланувчилар Нурмамат Дўстқобилов, Шаҳло Бўриева ҳамда Раҳима Шодмонованинг мазкур жиноят иши кўриб чиқилди.

"Дўппи тор келганида" бош врач айбига қисман иқроор бўлиб, дастлаб бу пулларнинг бир қисми поликлиникада ўтказиладиган байрамлар ва бошқа турли тадбирларга, матбуот нашрларига обунани ташкил этиш хусусида келишилгани, кейинчалик эса бу маблағлар ҳисобидан бинони таъмирлаш ишлари амалга оширилганини айтди. Шунингдек, бош ҳисобчи ва хазиначининг ортқича тўловлар амалга оширилганини ҳақида билмаслиги тўғрисида лофлар тўқиди. Ўз навбатида бош ҳисобчи унинг "хаммасидан хабардор" бўлгани ҳақида кўрсатув берди. Хазиначи ҳам айбига қисман иқроорлик билдириб, бош шифокорнинг буйруғини бажарганини айтди...

Фўқаровий давзоғарлар, гувоҳларнинг кўрсатувлари ҳамда тўпланган бир қатор далиллар билан "учбурчак" вакилларининг жиноятлари тўлиқ ўз исботини топди ва айбдорларга нисбатан жазо муқаррарлиги таъминланди.

Элга шифо бериладиган табаруқ даргоҳда ин қурган сирли "нафс учбурчак"нинг жинойий фаолиятига ана шу тарзда чек қўйилди.

Суд залидаги панжара ортидан умали боқатган кўзларан пушаймонлик, афсус ва наодомат, ҳатто "Қанийди вақтини ортага қайтариб бўлса", деганлай ўқинчи уқиб олиш қийин эмас. Аммо, вақт олий ҳакам. Уни ортага қайтариш ҳам, олинга сурш ҳам мумкин эмас.

Панжара ортидаги наодомат

Моҳира ШУКУРУЛЛАЕВА,
Юнусобод туман прокуратурининг ёрдамчиси

Суд мажлиси якунига етиб, ҳукм ўқилди. Судланувчи Жамшид Эрқиновга (исм-фамилиялар ўзгартирилган) Ўзбекистон Республикаси Жиноят кодексининг тегишли моддалари билан 13 йил муддатга озодликдан маҳрум қилиш жазоси тайинланди.

Жамшиднинг қалби тебраниб кетди, юраклар бир санчқдан "ох" урди, кўзларидан ёшлар қўйилди. Нафас олиши қийинлашди. Судга олиб келинмаган онажонини кўз олдида ўтди.

Эндиғина 22 ёшни қарши олган Ж.Эрқинов асли навоийлик. У пойтахтга келиб, вақтинчалик рўйхатга туради ва Юнусобод туманидаги кичик корхоналардан бирига ишга қиради. 2014 йилнинг декабрь ойларида эса фуқаро Анвар Мансуровнинг бўш турган квартирасини яшаш учун ижарга олади. Дастлаб, бинойидек ишлаб, ҳаёт кечираётган Жамшид орадан ҳамаси икки ойлар вақт ўтгач, нафисга эрк беради. Ижарада турган уйига таниш-билишларини олиб келиб, машаат қилишни одат қилади. Бундан хабардор бўлган А.Мансуров ушбу ҳолатдан норози бўлиб, унга бир неча мартаба танбех беради. Уй эгасининг норозиликларидан Жамшид ўзига хулоса чиқармайди.

Хуллас, ўтган йилнинг февраль ойлари бошларида А.Мансуров ундан уйни бўшатишни талаб қилади. Натихада ўртада жанжал келиб чиқади. Ушбу жанжал муштлашишга сабаб бўлади. Ушбу жараёнда ёш йигит абжирлик қилиб, хонада турган спорт сумкасининг богичини олади ва А.Мансуровнинг бўйнидан бўга бошлади. Орадан бир неча дақиқа ўтгач, А.Мансуров бўшашиб, ерга йиқилади ва жони зузилади. Уй эгасини ўлдириб қўйганини англаган Жамшид унинг чўнтағидаги автомобиль калитини олиб, марҳумнинг кўчада турган автомашинасини ўт олдиради ва яшириниш мақсадида воқеа жойини тарк этади. Бироқ у узоққа бора олмайди. Йўлда фуқаро Р.Хожиевга тегишли автомашина билан тўқнашиб кетади. Бу ҳолатда ҳам Ж.Эрқинов воқеа жойидан қочиб қолади. Машинани Учтепа тумани ҳудудидаги кўп қаватли уйларнинг тағида қолдириб, ўзи аширилади. Халқимизда бузоқнинг югургани сомонхонага, деган нақл беҳижга айтилмайди. Ж.Эрқинов ҳам узоққа қочиб кета олмайди. Қилмиши учун қонун олдида жавоб беришига тўғри келди.

Хулоса қиладиган бўлсак, ўн уч йил муддат овоз ҳаёт, фаровон турмушда кечса, балки бир зумда ўтиб кетар... Аммо панжара ортида, эркинликсиз, яқинларингисиз мосуво кун-тунларнинг ўтиши... бу минг йилларга тенг бўлиши шубҳасиз...

Кичик бизнесга катта эътибор

Мулдорларнинг ўрта синфини шакллантириш, ички бозорни рақобатбардош ва сифатли маҳсулотлар билан тўлдириш, янги иш ўринлари яратиш ва шу асосда аҳоли даромадларини кўпайтириш ва фаровонлигини оширишнинг муҳим омили, мамлакат тараққиёти йўлидаги фаол ҳаракатлантирувчи куч сифатида кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликни янада ривожлантириш учун қўлай шарт-шароитларни яратишдан иборатдир. Шу боис мамлакатимизда Президентимиз ташаббуси билан хусусий секторни ривожлантириш, унинг ҳуқуқий ҳимоясини кучайтириш масалаларига алоҳида эътибор қаратишмоқда. Натижада тадбиркорлик субъектлари сони йил сайин кўпайиб, уларнинг ялпи ички маҳсулодаги улуши муттасил ошмоқда.

Бугунги кунда иқтисодий-мизнинг таянч соҳасига айланган кичик бизнесни янада тараққий эттириш, айниқса, банк-молия тизими зиммасига юксак масъулият ва вазифаларни юклайди. Шундан келиб чиқиб, молия бозорига етакчилик мақеани мустаҳкамлаб келаётган "Асака" акциядорлик тижорат банки Афросиёб филиали томонидан хизмат кўрсатиш тизimini кенгайтириш орқали ишлаб чиқариш ва сервис хизматлари кўрсатиш соҳасида хусусий секторнинг салмогини ошириш мақсадида муайян ишлар амалга оширилмоқда.

Банк филиали кредит портфели 2016 йил 1 апрель ҳолатига 31,4 млрд сўмини ташкил қилди. Кредит қўйилмаларининг асосий қисмини узоқ муддатли кредитлар ташкил этади. Эътиборлиси, иқтисодий тармоқларига йўналтирилаётган сармояларнинг салмоқли қисми кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик субъектлари ҳиссасига тўғри келмоқда. Аниқроғи, жорий

йил биринчи чораги мобайнида мазкур соҳага ишлаб чиқаришни модернизация қилиш ва технологик янгилаш, юқори технологияларни талаб этадиган замонавий, инновацион ишлаб чиқариш тармоқларини ташкил этиш ва бошқа мақсадлар учун берилган кредитларнинг умумий ҳажми 7,0 млрд сўмдан зиёдни ташкил этди.

Президентимизнинг 2009 йил 26 январдаги "Озик-овқат маҳсулотлари ишлаб чиқаришни кенгайтириш ва ички бозорни тўлдириш юзасидан қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида"ги Қарори замонавий техника ва технологиялар билан жиҳозланган қайта ишловчи ичмач корхоналарни барпо этиш, ички истеъмол бозорини юқори сифатли маҳсулотлар билан тўлдиришда имкониятлар эшигини кенгроқ очиб берди. Мазкур ҳужжат ижроси юзасидан ажратилган кредитлар ҳажми 2,0 млрд сўмини ташкил этиб, 1,8 бараварга ўсишга эришилди. Пировадда кўплаб янги иш жойлари очилиб, аҳолининг, айниқса, қишлоқ-

да яшовчиларнинг бандлиги таъминланди.

Бундан ташқари, давлатимиз раҳбарининг 2009 йил 28 январдаги "Маҳаллий ноозик-овқат истеъмол товарлари ишлаб чиқариш кенгайтирилишини рағбатлантириш борасидаги қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида"ги Қарорига биноан 1,1 млрд сўм миқдорда кредитлар берилди. Бу сармоялар рақобатбардош ноозик-овқат истеъмол товарлари ишлаб чиқаришни кўпайтириш, импорт ўрнини босувчи маҳсулотлар тайёрлашни ўзлаштириш каби истиқболли лойиҳаларга йўналтирилгани билан диққатга сазовордир.

Маълумки, қишлоқ аҳолисининг бандлигини ошириш, даромадини кўпайтиришда қорвачилик муҳим ўрин тутди. Шунинг учун юртимизда мазкур тармоқни ривожлантириш, уни молиявий қўллаб-қувватлашга алоҳида эътибор қаратилган. Хусусан, Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2006 йил 23 мартдаги "Шах-

сий ёрдамчи, деҳқон ва фермер хўжалиқларида чорва молларни кўпайтиришни рағбатлантириш чора-тадбирлари тўғрисида" ги Қарори бу борада дастуриламал бўлмоқда.

Иқтисодий-мизда тобора мустаҳкам ўрин эгаллаётган касаначилик, оилавий тадбиркорлик ва хунармандчиликни молиявий қўллаб-қувватлаш ҳам эътибордан четда қолаётгани йўқ. Ушбу мақсадларни рўйбга чиқарган ҳолда хизмат кўрсатиш ва сервис соҳасини ривожлантириш учун 1,5 млрд сўмга яқин, тадбиркор аёлларнинг лойиҳаларини молиялаштириш учун 1,4 млрд сўм миқдорда кредитлар ажратилди. Шунингдек, банкнинг Иштиёзли кредитлаш махсус жамғармаси ҳисобидан ҳам кичик бизнес субъектларига кредитлар ажратилмоқда.

Ушбу кредитлар нафақат Самарқанд шаҳри ва туманлардаги, балки вилоятнинг чекка ҳудудларида тадбиркорлик субъектларининг лойиҳаларини ҳам молиявий қўллаб-қувватлашга йўналтирилаётгани билан эътиборга молик. Бунда асосий эътибор маҳаллий хомашёдан импорт ўрнини босувчи ва экспорт-боп маҳсулотлар ишлаб чиқариш лойиҳаларига устувор аҳамият берилаётган.

Жорий йилда банк филиали томонидан кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликни ривожлантиришга 27,0 млрд сўм миқдорда кредитлар ажратилиши режалаштирилган.

Муҳтасар қилиб айтганда, "Асака" банк Афросиёб филиали сармоялари мамлакат тараққиёти, халқ фаровонлиги, юрт ободлиги йўлида муносиб ҳисса бўлиб қўшилмоқда.

Назира Муҳаммадулова,
хусусий тадбиркор:

— Юртимизда тадбиркорларга яратилган кенг имкониятлар ва имтиёزلардан илҳомланиб, мен ҳам тадбиркор бўлай деб, яхши ниятлар билан халқимиз дастурхонини арзон қандолатчилик маҳсулотлари билан тўлдиришга астойдил бел боғладим ва оиламиз аъзолари билан маслаҳатлашиб, қандолатчиликни ривожлантиришга киришиб кетдик. Шу мақсадда вилоятда энг кўзга кўринган, нуфузли банклардан бири бўлган — "Асака" банкнинг Афросиёб филиалига мурожаат қилдик. Банк маъмурияти тез фурсатда зарур бўлган кредит маблағини ажратиб берди. Банк кредити ҳисобига юқори сифатли ва ҳамёнбоп қандолат маҳсулотлари ишлаб чиқаришни бошладик. Шаҳримиз аҳолиси ва меҳмонлари биз ишлаб чиқарган ширинликларни суйиб харид қилмоқдалар. Тадбиркорлик натижасида даромад кўпайиб оиламизга барака кирди. Бизнинг оилавий бизнесимизнинг ривожланиши учун молиявий мадад берган "Асака" банк жамоасига ўз миннатдорчилигимизни билдираемиз.

Ботирбек Кубаев,
"Kedr Grant" оилавий корхонаси бошлиғи:

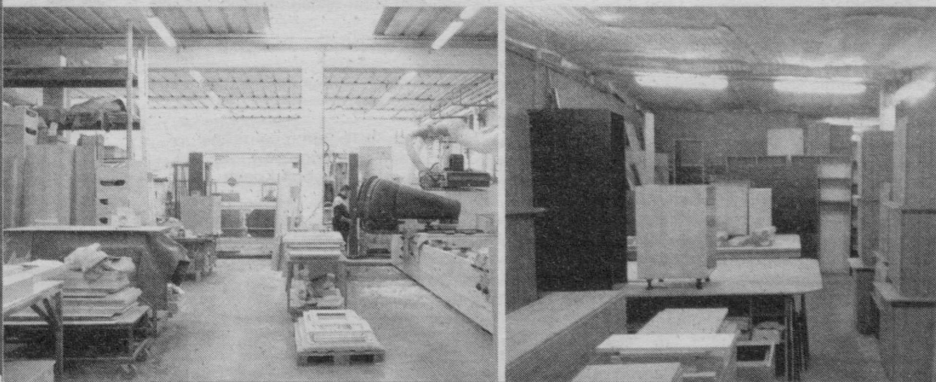
— "Асака" банк томонидан ажратилган кредит маблағи эвазига 25 бош йирик шохли қорамол харид қилдик. Шунингдек, эски ферма биносини замонавий лойиҳа асосида реконструкция қилишга муваффақ бўлдик. Қўшимча 2 та янги иш ўрни яратилди. Бугунга келиб оилавий корхонамиз қарамағидаги йирик шохли қора моллар сони 30 бошга етди. Ҳозир оилавий корхонамиз моддий ва молиявий барқарорлик йўлидан дадил бораётган.

Оилавий корхонамиз "Асака" банк сармоялари шарофатидан иқтисодий барқарорликка муяссар бўлди. Ўртадаги ишончли ва фойдали ҳамкорлик бундан кейин ҳам самарали давом этишига астойдил умид боғлаймиз.

Фарҳод Раҳматов,
"Gulobod Mebel" масъулияти чекланган жамияти раҳбари:

— Ички ва ташқи бозор талабидан келиб чиқиб, рақобатбардош мебель жиҳозлари ишлаб чиқаришни йўлга қўйишимизда тадбиркорлик ҳаракати учун қўлай муҳит яратиб берилгани, соҳага кўплаб имтиёزلар татбиқ қилинаётгани муҳим омил бўлди. Хусусан, бизнес лойиҳаларимизни муваффақиятли амалга оширишда "Асака" банк молиявий жиҳатдан қўллаб-қувватлаб келмоқда.

Бозор иқтисодий шартотида истеъмолчиларнинг талаби ҳал қилувчи аҳамиятга эга. Корхонамизда ҳам хариддорларнинг истаклари асосида янги турдаги мебель маҳсулотлари ишлаб чиқариш пайида бўлинмоқда. Шундай лойиҳани амалга ошириш ниятида "Асака" банкга кредит олиш учун мурожаат қилгандик. Муҳтарам Президентимизнинг 2009 йил 28 январдаги "Маҳаллий ноозик-овқат истеъмол товарлари ишлаб чиқариш кенгайтирилишини рағбатлантириш борасидаги қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида"ги Қарорига мувофиқ, имтиёзли шартларда узоқ муддатли кредит ажратилди. Натижада маҳаллий хомашё асосида қўшимча 12 турдаги сифатли, арзон ва замонавий мебель жиҳозлари ишлаб чиқарила бошланди. Энг асосийси, 5 та янги иш ўринлари яратилиб, шунча касб-хунар коллежи битирувчисининг бандлиги таъминланди. Молиявий ҳамкоримиз бўлган "Асака" банкнинг сифатли хизматларидан мамнунмиз. Ишонамизки, унинг молиявий қўмағи ишлаб чиқариш суръатини тобора ошириб, мебелсозлик санвати ривожига муносиб ҳисса қўшиш, аҳоли турмуш шароитларини юксалтиришдек эзгу ниятларимизнинг рўёби йўлида хизмат қилади, албатта.

Алишер Умиев,
"DAVR FOTO" масъулияти чекланган жамияти раҳбари:

— Кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик ривожини тижорат банкларининг молиявий қўмағисиз тасаввур этиб бўлмайди. Хусусан, улар томонидан маҳаллий ишлаб чиқарувчиларнинг истиқболли лойиҳалари қўллаб-қувватланаётгани ички бозорни рақобатбардош ва хариддоригр маҳсулотлар билан тўлдиришга хизмат қилаётган. Бунда Юртбошимиз раҳнамолигида банк тизимининг чўқур аҳолига сифатли, соҳага замонавий технологиялар кенг жорий этилаётгани қўл келмоқда. Хусусан, тизимни эркинлаштириш, молия муассасаларининг мамлакат пул-кредит сисъатидаги ролини мустаҳкамлашга қаратилган изчил чора-тадбирлар туфайли уларнинг иқтисодий-мизнинг рағбатига қўшаётган ҳиссаси тобора ортиб бораёпти. Биз ҳам ана шундай имконият ва имтиёزلардан самарали фойдаланиб, ўз фаолиятимизни кенгайтириб бораёямиз. Самарқанд шаҳрида жойлашган жамиятимиз ани пайида аҳолига сифатли ва тезкор хизматлар кўрсатмоқда. "Асака" банк бу борада яқин ҳамкоримиздир. 2013 йилдан буён мазкур молия муассасаси қўмағидан фойдаланиб келаямиз. "Асака" банк кредити ҳисобига янги турдаги ускуна харид қилдик. Бинобарин, фаолиятимиз кенгайтириш ҳисобига ҳамшаҳарларимиздан уч нафарини иш билан таъминладик. Бир сўз билан айтганда, "Асака" банкнинг ҳар томонлама мадади бизнинг корхонамиз фаолиятига муҳим қўмак бўлмоқда. Бундан кейин ҳам "Асака" банк ҳамкорлиги ва қўмағида хайрли ва эзгу ишларга муносиб ҳисса қўшамиз, деган ниятдамыз.

Айёмингиз муборак!

Фуқароларнинг ҳуқуқ ва эркинликларини муҳофаза қилишга, ҳуқуқий-амалий тажрибаси билан ёш ходимларни тарбиялашга ўзининг муносиб ҳиссасини қўшиб, жамоатчилик эътиборига сазовор бўлган инсон, прокуратура фахрийси Бахтиёр Хўжаев кутлуғ 60 ёшни қарши олмоқда.

си, вилоят прокуратурасида бўлим прокурори, вилоят прокурорининг катта ёрдамчиси, биринчи ўринбосари, Қувасой шаҳар ҳамда Кува туманлар аро прокурори, Тошкент транспорт прокурорининг ўринбосари, Республика транспорт прокуратурасида

бўлим бошлиғи, Республика Бош прокуратурасида бўлим бошлиғи, бўлим бошлиғи ўринбосари, Тошкент вилоят Оққўрғон туман прокурори, Тошкент шаҳар Яққасарой туман прокурори, Тошкент вилоят прокурорининг биринчи ўринбосари, Бош проку-

ратура Олий ўқув курслари бошлиқ ўринбосари лавозимларида самарали хизмат қилиб, шарафли меҳнат йўлини босиб ўтди.

Ишлаш жараёнида ижобий фаолият кўрсатиб, меҳнатсеварлик, изланувчанлик, адолатпарварлик, ташаббускорлик каби фазилатлари туфайли барчанинг ҳурмат-эътиборини, ишончини қозониб келди.

Бахтиёр Хўжаевнинг узоқ йиллик меҳнат фаолияти ҳуқуқимизда ва прокуратура раҳбарияти томонидан муносиб баҳолалиб, Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2002 йил 29 августдаги Фармонида биноан "Шухрат" медали билан тақдирланди.

Ҳурматли Бахтиёр Умарович, таваллуд айёмингиз муборак бўлсин! Сизга ва оила аъзоларингизга мустаҳкам соғлиқ, узоқ умр, оилавий тоғувлик, хонадонингизга тинчлик-хотиржамлик, файзу борака тилаймиз!

Ўзбекистон Республикаси Бош прокуратураси жамоаси ва Фахрийлари ижтимоий қўллаб-қувватлаш жамоатчилиги Маркази

У иш фаолияти давомида Сирдарё вилоят Гулистон шаҳар прокуратурасида иш ўрганувчи, вилоят прокуратурасида бўлим прокурори, Фарғона шаҳар прокуратурасида терговчи, катта терговчи, прокурор катта ёрдамчи-

Шу кунларда буюк бобокалонимиз Соҳибқирон Амир Темури таваллудининг 680 йиллигига бағишланган тадбирлар давом этмоқда.

Биз дунёни обод қилишга ҳисса қўшган улуғ инсонлар авлодимиз. Ҳазрат Амир Темури марказлашган давлатга асос солиб, унинг куч-қудратини ҳар томонлама мустаҳкамлади. Шон-шўхратини бутун жаҳонга ёйди. Буюк салтанатнинг ҳукмдори сифатида миллат ва халқларни бириштирди. Унинг даврида маданият, илм-фан, меъморчилик, тасвирий санъат, музика, шеърят юқори чўққиларга кўтарилди. Айниқса, кучли тартиб-интизом, адолат ўрнатилди, қонун олдида шоху гадо тенглиги амалда ўз ифодасини топди.

Буюк саркардага эҳтиром

Азизбек ВАХАБОВ,

Самарқанд вилоят прокуратураси бўлим катта прокурори

Бобомиз бир умр "Куч адолатдадир" ақидасига содиқ қолди. "Куч адолатда" шиори бутун Амир Темури давлати ҳудудида ахлоқий ва маънавий мезонга айланди. Бир сўз билан айтганда, темурийлар даври ренессансига асос солинди.

Мустақиллик йилларида Амир Темури ҳазратлари сиймоси қайта туғилгандек бўлди. Президентимизнинг Фармони билан 1996 йил Амир Темури йили деб эълон қилинди ва унинг 660 йиллик юбилейи республикамизда кенг нишонланди.

ЮНЕСКО томонидан ҳам 1996 йил Амир Темури йили деб эълон қилинди. Азим Самарқанд шаҳрининг марказига соҳибқироннинг салобат билан тахтада ўтирган ҳолатидаги ҳайкали ўрнатилди. Самарқанд шаҳри Амир Темури ордени билан тақдирланди. Ўртимиздаги барча фуқаролар сингари прокуратура ходимлари ҳам буюк бобомизнинг адолат тантанасига, қонун устуворлиги борасидаги ўгитларини изчил ўрганиб бормоқдалар. Самарқанд вилоятида хизматни ўтаётган прокуратура ходимлари учун улуғ бобомизнинг сиймоси ўзгача аҳамиятга эга. Сўнгги йилларда ишга қабул қилинаётган ёш ходимларнинг "Амир Темури" мақбарасида тантанали қасамёд қилиш жараёни йўлга қўйилган. Бу уларнинг улуғ бобокалонимиз руҳи олдида шундай шиоатли, жасур ва адолатли инсон бўлиб юртга хизмат қилишлари учун рамзий маънога эга.

Вилоят прокуратурасининг бу галги маънавийят ва маърифат машғулотини Ҳазрат Амир Темури хоки ётган "Амир Темури" мақбарасида ўтказилди. Ходимларга соҳибқироннинг давлатчилик тарихи, унинг халқимиз маънавиятида тутган ўрни, маданият ва санъатга қўшган ҳиссаси сўзлаб берилди. Сўнг шаҳар марказида жойлашган соҳибқироннинг пурвиқор ҳайкали пойига гуллар қўйилди.

Қуръа: таниш рақиблар

Спорт

Жорий йилнинг 12 апрель кунини Малайзия давлатининг Куала-Лумпур шаҳрида 2018 йили Россияда бўлиб ўтадиган жаҳон чемпионатида Осие қитъаси 3-саралаш босқичига қуръа ташлаш маросими ўтказилди. Қуръа натижаларига кўра, Ўзбекистон терма жамоаси яна таниш рақиблари билан ЖЧ йўланмаси учун кураш олиб борадиган бўлди.

Ёдингизда бўлса, 2014 йилги жаҳон чемпионатида қитъамиз миқёсидаги сўнгги саралаш босқичида терма жамоамиз Эрон, Жанубий Корея ва Қатар термалари билан тўқнаш келган эди. Бу гал ҳам ўша рақиблар рўбарў келишадиган бўлди. Шунингдек, Самвел Бабаян шоғирдлари юқоридаги рақиблардан ташқари Сурия ва Хитой терма жамоалари билан ҳам баҳс олиб боради.

Қуйида қуръа натижалари билан танишишингиз мумкин:

"А" гуруҳи

1. Эрон
2. Жанубий Корея
3. Ўзбекистон
4. Хитой
5. Қатар
6. Сурия

"В" гуруҳи

1. Австралия
2. Япония
3. Саудия Арабистони
4. БАА
5. Ироқ
6. Тайланд

Терма жамоамиз 3-саралаш босқичини жорий йилнинг 1 сентябрь санасида Тошкентда Сурия терма жамоасига қарши кечадиган ўйин билан бошлаб беради.

1-тур, 2016 йил 1 сентябрь
Эрон — Қатар
Жанубий Корея — Хитой
Ўзбекистон — Сурия

2-тур, 2016 йил 6 сентябрь
Қатар — Ўзбекистон
Сурия — Жанубий Корея
Хитой — Эрон

3-тур, 2016 йил 6 октябрь
Ўзбекистон — Эрон
Хитой — Сурия
Жанубий Корея — Қатар

4-тур, 2016 йил 11 октябрь
Қатар — Сурия
Ўзбекистон — Хитой
Эрон — Жанубий Корея

5-тур, 2016 йил 15 ноябрь
Хитой — Қатар
Сурия — Эрон
Жанубий Корея — Ўзбекистон

6-тур, 2017 йил 23 март
Қатар — Эрон
Хитой — Жанубий Корея
Сурия — Ўзбекистон

7-тур, 2017 йил 28 март
Ўзбекистон — Қатар
Жанубий Корея — Сурия
Эрон — Хитой

8-тур, 2017 йил 13 июнь
Эрон — Ўзбекистон
Сурия — Хитой
Қатар — Жанубий Корея

9-тур, 2017 йил 31 август
Сурия — Қатар
Хитой — Ўзбекистон
Жанубий Корея — Эрон

10-тур, 2017 йил 5 сентябрь
Қатар — Хитой
Эрон — Сурия
Ўзбекистон — Жанубий Корея

Гуруҳдаги жамоаларга назар ташлайдиган бўлсак, терма жамоамизнинг жаҳон чемпионатида чиқиши учун имкониятлари етарли, наздимизда. Негаки, аввалги саралаш баҳсларида (2014 йилги ЖЧга саралаш назарда тутилмоқда) футболчиларимиз Эрон ва Жанубий Корея терма жамоалари аззоларидан асло қолишмасликларини исботлашган эди. Ўшанда корейликлар билан бир хил очко тўплаган бўлсак-да, тўплар нисбатидан фарқ ҳисобига ЖЧдан қуруқ қолган эдик. Умид қилишимизки, Самвел Бабаян бошчилигидаги Ўзбекистон миллий терма жамоаси аввалги хатоларни такрорламай, барчамизга анчадан буюн қутилаётган онларни тақдим этишдади.

Мақсудали ҚАМБАРОВ тайёрлади

FIFA WORLD CUP

RUSSIA 2018

Huquq

юрidik gazeta

Muassis:
O'zbekiston
Respublikasi
Bosh
prokuraturasi

Bosh muharrir:

Jahongir MAKSUMOV

Tahrir hay'ati:

Hakimboy HALIMOV
Gulnoza RAHIMOVA
Baxtiyor NAZAROV
(Bosh muharrir o'rinbosari)
Kamoliddin ASQAROV
(mas'ul kotib)

Tahririyat manzili:

Toshkent shahri, Yahyo G'ulomov ko'chasi, 66-uy.

Telefon: 233-98-40,

Faks: 233-10-53,

233-64-85

E-mail:

huquq@huquq-gazeta.uz

Gazeta haftaning payshanba kuni chiqadi. Sotuvda kelishilgan narxda

Tahririyatga kelgan qo'lyozmalar taqriq qilinmaydi va egalariга qaytarilmaydi. Muallif fikri tahririyat nuqtai nazaridan farglanishi mumkin. «HUQUQ» materiallarini ko'chirib bosish faqat tahririyat ruxsati bilan amalga oshiriladi. □ — tijorat material. Reklama materiallarining mazmuni uchun tahririyat javobgar emas.

Nashr ko'rsatkichi
231

Buyurtma s-5672. 43 999 nusxada bosildi. Gazeta tahririyat kompyuter bazasida terildi va sahifalandi. «HUQUQ» original maketi. Navbatchi muharrir: M.DUSIYAROVA Sahifaolovchi: S.BABAJANOV Navbatchi: O'.DEHQONOV Bosmaxonada topshirish vaqti: 22.00. Toshpoxiladi: 20.00 1 3 4 5 6 7 8 9

Gazeta «O'zbekiston» nashriyot matbaa ijodiy uyida chop etildi. Korxonamanzili: Toshkent shahar, Alisher Navoiy ko'chasi, 30-uy.

ISSN 2010-7617

Gazeta O'zbekiston Respublikasi matbuot va axborot agentligida 2009-yil 12-oktabrda O188-raqam bilan ro'yxatga olingan. 9 772010 761004